

**A Pendakwa Raya lwn Muhammad Arif Firdaus bin Juraini dan
satu lagi rayuan**

B MAHKAMAH RAYUAN (PUTRAJAYA) — RAYUAN JENAYAH
NO W-05(LB)-(70-82 & 84-93)-02 TAHUN 2020 DAN
W-05(SH)-(277-299)-08 TAHUN 2020
ABU BAKAR JAIS, CHE MOHD RUZIMA DAN SEE MEE CHUN
HHMR
C 27 SEPTEMBER 2023

*Undang-Undang Jenayah — Membunuh — Rayuan — Kes kebakaran sekolah
tahfiz yang meragut nyawa 21 orang pelajar dan dua orang warden sekolah
— Mahkamah Tinggi memutuskan pesalah kanak-kanak pertama ('PKK1')
D bersalah atas kesalahan membunuh — Mahkamah Tinggi memutuskan kes
prima facie gagal dibuktikan bagi pertuduhan membunuh terhadap pesalah
kanak-kanak kedua ('PKK2') — Sama ada saksi pendakwaan adalah rakan
sejenayah — Sama ada keterangan rakan sejenayah disokong oleh keterangan
sokongan — Sama ada saksi-saksi pembelaan adalah saksi-saksi berkepentingan
E yang membolehkan keterangan alibi PKK1 ditolak — Sama ada pihak
pendakwaan telah berjaya membuktikan kes pendakwaan yang diasaskan
semata-mata kepada keterangan ikut keadaan — Sama ada elemen ketiga
pertuduhan membunuh terhadap PKK2 dibuktikan berdasarkan keterangan ikut
keadaan — Akta Kanak-Kanak 2001 s 97 — Akta Keterangan ss 8, 27, 114
F & 133 — Kanun Keseksaan ss 34, 300 & 302 — Kanun Tatacara Jenayah s
402A*

Rayuan-rayuan semasa adalah berkaitan dengan kejadian kebakaran yang
menimpa sebuah sekolah tahfiz yang dikenali sebagai Darul Quran Ittifaqiyah
G ('DQI') yang telah meragut nyawa 21 orang pelajar dan dua orang warden
sekolah berkenaan. Hasil siasatan polis telah menunjukkan terdapatnya
perbuatan khianat yang dilakukan oleh pesalah kanak-kanak pertama
(*'PKK1'*) dan pesalah kanak-kanak kedua (*'PKK2'*), yang kedua-duanya
berusia 16 tahun pada masa yang material, yang telah menyebabkan
H berlakunya kebakaran tersebut. PKK1 dan PKK2 kemudiannya telah dituduh
dengan 23 pertuduhan membunuh di bawah s 302 Kanun Keseksaan (*'KK'*)
yang dibaca bersama dengan s 34 KK. Berdasarkan keterangan yang
dikemukakan antaranya rakaman kamera litar tertutup (*'CCTV'*) di bangunan
Persatuan Pengguna Islam Malaysia (*'PPIM'*) yang menunjukkan PKK1
I masuk ke kawasan belakang bangunan DQI sambil membawa satu botol air
mineral yang dikatakan berisi petrol (*'rakaman CCTV tersebut'*), keterangan
daripada SP68 dan SP69 yang mendengar PKK1 berkata *'Man bila nak bakar
tahfiz'*, dan keterangan SP68 dan SP69 yang telah melihat dan mengecam
PKK1 dan seorang lagi yang tidak dikenali melompat masuk ke dalam

bangunan DQI sebelum kejadian kebakaran tersebut berlaku, Mahkamah Tinggi mendapati kes prima facie telah dibuktikan terhadap PKK1 dan seterusnya memanggil PKK1 untuk membela diri. Namun begitu, di akhir kes pembelaan, Mahkamah Tinggi mendapati pembelaan alibi PKK1 gagal menimbulkan apa-apa keraguan kepada kes pendakwaan di samping dapatan bahawa kesemua saksi pembelaan iaitu ibu kandung PKK1 ('SD2') dan rakan-rakannya ('SD3, SD4, SD5 dan SD6') adalah saksi bekepentingan. Mahkamah Tinggi kemudiannya telah mensabitkan PKK1 bersalah atas semua pertuduhan dan memerintahkan agar PKK1 ditahan di penjara selama mana diperkenankan oleh Yang di-Pertuan Agong selaras dengan s 97(2) Akta Kanak-Kanak 2001. Bagi PKK2 pula, Mahkamah Tinggi memutuskan bahawa kes prima facie telah gagal dibuktikan oleh pendakwaan di mana elemen ketiga dan keempat kesalahan bagi kesemua 23 pertuduhan tersebut telah gagal dibuktikan apabila SP68 dan SP69 tidak dapat mengecam seorang lagi individu yang bersama-sama dengan PKK1 semasa mereka memanjat pagar belakang bangunan DQI. Oleh yang demikian, PKK2 telah dibebaskan dan dilepaskan daripada kesemua pertuduhan tanpa dipanggil membela diri. Keputusan Mahkamah Tinggi ini telah membawa kepada pemfailan rayuan-rayuan semasa di mana PKK1 telah merayu terhadap sabitan dan hukuman yang dijatuhkan ke atasnya manakala pihak pendakwaan telah merayu terhadap keputusan Mahkamah Tinggi yang melepaskan dan membebaskan PKK2. Isu-isu yang dibangkitkan oleh PKK1 untuk penentuan mahkamah adalah: (a) sama ada rakan PKK1 ('SP70') adalah seorang rakan jenayah dan secara alternatifnya sekiranya jawapannya ya, sama ada terdapatnya keterangan sokongan yang diberikan oleh saksi pendakwaan yang lain bagi menyokong naratif keterangan SP70; (b) sama ada SD2 hingga SD6 yang dipanggil oleh pembelaan adalah saksi-saksi berkepentingan yang membolehkan keterangan alibi PKK1 ditolak — berkenaan dengan isu ini, PKK1 dalam pembelaannya menafikan bahawa dia telah masuk ke bangunan DQI bersama-sama dengan seorang lagi yang tidak dikenali sebelum kejadian kebakaran berlaku ('pembelaan penafian PKK1'); dan (c) sama ada pihak pendakwaan telah berjaya membuktikan kes pendakwaan yang diasaskan semata-mata kepada keterangan ikut keadaan. Selain isu pengecaman PKK1 di peringkat kes pendakwaan, PKK1 juga telah membangkitkan dua isu sampingan. Pertamanya berkaitan penerimaan masuk keterangan SP66, iaitu ASP Mohd Shafizan bin Sazali oleh mahkamah di bawah s 27 Akta Keterangan 1950 ('AK') berhubung dengan penemuan pemetik api ('P291') di atas katil dalam sebuah bilik yang pintunya terbuka dan bilik tersebut dikongsi oleh PKK1 dengan adiknya. Keduanya, isu pertuduhan yang berkaitan dengan niat bersama di bawah s 34 KK. Berhubung dengan rayuan oleh pihak pendakwaan, isu utama yang dibangkitkan adalah sama ada elemen ketiga pertuduhan iaitu kecederaan atau bencana tubuh yang dialami oleh 23 orang mangsa yang terkorban dalam kebakaran adalah akibat daripada perbuatan PKK2 bersama-sama PKK1 telah berjaya dibuktikan oleh pihak pendakwaan melalui keterangan ikut keadaan — berkaitan dengan isu ini, keterangan ikut

A

B

C

D

E

F

G

H

I

A keadaan yang dimaksudkan adalah gambar-gambar yang menunjukkan bahawa terdapat bukaan kecil pada pagar belakang bangunan DQI dan memandangkan SP70 dan SD3 berbadan gempal, hanya PKK2 yang bersaiz kecil sahaja yang boleh masuk bersama-sama PKK1 ke dalam bangunan DQI tersebut.

B

Diputuskan, menolak kedua-dua rayuan oleh PKK1 dan pihak pendakwaan dan mengekalkan keputusan hakim Mahkamah Tinggi:

- C (1) Seksyen 133 AK dan s 114 ilustrasi (b) AK perlu dibaca secara bersama dengan harmoni, iaitu saling menyokong di antara satu sama lain. Memandangkan s 133 AK adalah peruntukan utama, dan s 114 ilustrasi (b) adalah berkaitan dengan anggapan sahaja, maka secara lazimnya keterangan rakan sejenayah haruslah diterima berdasarkan penggunaan ungkapan 'shall be a competent witness' dalam s 133. Oleh itu, D peruntukan s 114 ilustrasi (b) tidak boleh mengatasi peruntukan s 133. Namun begitu, peruntukan s 114 ilustrasi (b) masih boleh diaplikasikan dan penggunaannya akan bergantung kepada fakta yang dikemukakan dalam sesuatu kes pendakwaan. Berdasarkan peruntukan E undang-undang tersebut, perlulah juga ditekankan bahawa mahkamah haruslah mengingatkan dirinya sendiri akan bahaya penerimaan keterangan rakan sejenayah tanpa sokongan bagi mendapati tertuduh bersalah berdasarkan keterangan sedemikian (lihat perenggan 43).
- F (2) Daripada keadaan dan keberadaan SP70 yang sentiasa bersama PKK1 di tempat kejadian, bolehlah dibuat inferens bahawa SP70 tahu apa yang dilakukan PKK1 pada pagi kejadian. Oleh itu, keterangan SP70 boleh dikategorikan sebagai keterangan rakan sejenayah dan prinsip undang-undang berkenaan kebolehterimaan keterangan rakan sejenayah perlulah diberikan pertimbangan. Selain itu, sebagai rakan sejenayah, G SP70 ada kepentingan untuk membantu PKK1 melepaskan diri daripada pertuduhan. Oleh kerana sifat keterangan SP70 sebagai saksi berkepentingan, maka keterangan SP70 perlulah dinilai dan dipertimbangkan dengan berhati-hati oleh mahkamah. Berdasarkan H kepada keterangan yang ada, terutamanya keterangan pengecaman yang positif oleh SP68 dan SP69 ke atas PKK1 yang dilihat memanjat masuk melalui pagar belakang bangunan DQI yang mana keterangan ini disokong melalui rakaman CCTV tersebut, serta sifat dan bentuk keterangan SP70 sebagai keterangan rakan sejenayah dan saksi berkepentingan, mahkamah mendapati bahawa tidak ada kesilapan I dilakukan oleh hakim Mahkamah Tinggi apabila menolak keterangan SP70. Oleh itu, isu pertama yang dibangkitkan oleh PKK1 adalah tidak bermerit (lihat perenggan 37–38, 44, 46, 48 & 52–53).
- (3) Mahkamah bersetuju dengan dapatan hakim Mahkamah Tinggi yang mendapati bahawa penemuan P291 adalah hasil daripada keterangan

- PKK1 sendiri. Mahkamah berpandangan bahawa fakta mengenai penemuan P291 adalah satu fakta yang relevan kepada isu, iaitu isu yang berkaitan dengan pembuktian pertuduhan terhadap PKK1. Mahkamah juga mendapati bahawa pihak pembelaan telah gagal untuk mengetepikan keterangan berhubung penemuan P291. Mahkamah bersetuju dengan dapatan hakim Mahkamah Tinggi bahawa perbuatan PKK1 memilih salah satu pemetik api, iaitu P291, daripada beberapa pemetik api yang ada dalam bilik tidur PKK1, menunjukkan PKK1 tahu pemetik api mana yang digunakan olehnya untuk memulakan kebakaran di bangunan DQI. Perbuatan PKK1 tersebut boleh diterima di bawah s 8 AK. Perkara ini sudah tentulah menjadi sebahagian daripada keterangan ikut keadaan yang menyokong pembuktian kes *prima facie* terhadap PKK1. Oleh itu, isu sampingan ini yang dibangkitkan oleh PKK1 adalah tidak bermerit (lihat perenggan 58, 61 & 66). A
- (4) Berhubung dengan isu niat bersama, sememangnya setiap pertuduhan asal yang dikenakan terhadap PKK1 dan PKK2 ada dinyatakan dibaca bersama s 34 KK. Namun begitu, setelah PKK2 dilepas dan dibebaskan daripada kesemua 23 pertuduhan di akhir kes pendakwaan, pertuduhan ke atas PKK1 telah dipinda oleh hakim Mahkamah Tinggi. Jelasnya, tuduhan pindaan menyebut bahawa PKK1 bersama-sama seorang lagi yang tidak dapat dikenali telah melakukan kesalahan dan mahkamah menghendaki PKK1 membela diri di atas pertuduhan pindaan tersebut tanpa memasukkan peruntukan niat bersama di bawah s 34 KK. Ini bermakna, hakim Mahkamah Tinggi telah berpuas hati bahawa pihak pendakwaan telah berjaya membuktikan PKK1 telah melakukan kesalahan membunuh berdasarkan keterangan yang ada di hadapannya di peringkat kes *prima facie* tanpa bergantung kepada perbuatan seorang lagi yang tidak dapat dikenali. Berasaskan fakta tersebut, hakim Mahkamah Tinggi mempunyai justifikasi untuk tidak bergantung kepada peruntukan niat bersama di bawah s 34 KK. Oleh yang demikian, mahkamah mendapati PKK1 tidak diprejudis walaupun pertuduhan pindaan tidak bersandarkan kepada peruntukan s 34 KK dan justeru itu, isu sampingan ini adalah tidak bermerit (lihat perenggan 63 & 65–66). B C D E F G
- (5) Dalam kes ini, mahkamah mendapati bahawa pihak pendakwaan telah berjaya membuktikan satu kes *prima facie* terhadap PKK1 bagi kesemua 23 pertuduhan di mana: (a) elemen pertama kesalahan membunuh di bawah s 300 KK iaitu adanya kematian yang berlaku adalah tidak dipertikaikan; (b) elemen kedua kesalahan tersebut iaitu kesemua 23 mangsa mati akibat daripada bencana tubuh yang dialami semasa kebakaran di DQI adalah tidak dipertikaikan; (c) berdasarkan dapatan-dapatan di atas, pihak pendakwaan telah berjaya membuktikan elemen ketiga kesalahan tersebut iaitu PKK1 adalah orang yang menyebabkan bencana tubuh ke atas semua mangsa atau bencana tubuh tersebut adalah kesan daripada perbuatan PKK1; dan (d) bagi elemen I

- A keempat pula, berdasarkan keterangan daripada pegawai-pegawai bomba bahawa terdapat dua tong gas dan juga kehadiran 'accelerant' di tempat kejadian, jelaslah bahawa PKK1 tahu bahawa perbuatannya itu sebegitu berbahaya hingga mungkin sekali menyebabkan kematian atau boleh menyebabkan bencana tubuh yang mungkin sekali menyebabkan kematian apabila memulakan kebakaran (lihat perenggan 23–24, 67 & 70).
- B
- (6) Mahkamah berpandangan dan mendapati bahawa pembelaan alibi yang dikemukakan PKK1 melalui notis di bawah s 402A Kanun Tatacara Jenayah bukanlah pembelaan alibi dalam erti kata sebenar. Alasannya adalah, untuk bergantung kepada pembelaan alibi, PKK1 perlulah memberikan keterangan yang boleh menunjukkan bahawa dia tidak berada di tempat kejadian pada masa kejadian. Namun dalam kes ini, keterangan PKK1 sendiri dan keterangan semua saksi-saksi yang berada bersama-sama PKK1 jelas menyatakan fakta bahawa PKK1 berada di sekitar pagar belakang bangunan DQI sebelum kejadian kebakaran berlaku. Fakta tersebut dengan sendirinya menjadikan pembelaan alibi rebah dan PKK1 tidak boleh bergantung kepada pembelaan alibi (lihat perenggan 80–81).
- C
- D
- E
- (7) Mahkamah mendapati bahawa hanya keterangan SD3 yang boleh diambil kira bagi menyokong keterangan penafian PKK1. Dalam hal ini, status keterangan SD3 adalah sama dengan status keterangan SP70 di mana SD3 bolehlah dikategorikan sebagai saksi rakan sejenayah sekali gus adalah juga saksi berkepentingan. Sama seperti keterangan SP70, keterangan SD3 perlulah dinilai dan dipertimbangkan dengan berhati-hati. Mahkamah mendapati pembelaan penafian yang dikemukakan PKK1 yang disokong SD3 hanyalah penafian kosong semata-mata berbanding dengan keterangan kukuh pihak pendakwaan walaupun bersandarkan keterangan ikut keadaan. Keterangan pengesanan positif oleh SP68 dan SP69 ke atas PKK1 yang dikenal pasti sebagai orang yang memanjat pagar belakang bangunan DQI sebelum kejadian kebakaran tidak mampu diragui melalui keterangan penafian PKK1 dan SD3. Berdasarkan alasan-alasan di atas, mahkamah mendapati bahawa isu kedua yang dibangkitkan pihak pembelaan berhubung dengan pembelaan alibi dan saksi berkepentingan adalah tidak bermerit. Dalam hal ini, mahkamah bersetuju dengan dapatan hakim Mahkamah Tinggi yang memutuskan bahawa pihak pembelaan telah gagal menimbulkan apa-apa keraguan yang munasabah ke atas kes pendakwaan (lihat perenggan 83 & 85–86).
- F
- G
- H
- I
- (8) Berhubung dengan isu ketiga pula, mahkamah mendapati kredibiliti keterangan saksi utama pendakwaan iaitu SP68 dan SP69 tidak tergugat walaupun dicabar secara serius oleh pihak pembelaan. Setelah keterangan SP68 dan SP69 tidak tercabar, maka pertimbangan seterusnya

seharusnya adalah ke atas keseluruhan keterangan ikut keadaan yang dikemukakan oleh pihak pendakwaan. Keputusan yang dicapai hakim Mahkamah Tinggi adalah berasaskan dapatan fakta yang digarap daripada keterangan ikut keadaan yang dikemukakan di hadapan beliau. Mahkamah bersetuju dengan dapatan hakim Mahkamah Tinggi bahawa keterangan ikut keadaan yang dikemukakan oleh pihak pendakwaan adalah sebegitu kuat dan hanya menuding kepada satu arah, iaitu PKK1 telah memulakan atau menyebabkan kebakaran di bangunan DQI yang menyebabkan 23 orang telah terkorban walaupun ada seorang lagi yang tidak dapat dikenali ada bersamanya pada masa yang material. Mahkamah mendapati isu ketiga yang dibangkitkan peguam PKK1 juga tidak bermerit untuk diberikan pertimbangan (lihat perenggan 91–92).

- (9) Berlandaskan penolakan mahkamah ke atas ketiga-tiga isu yang dibangkitkan peguam PKK1, maka hakim Mahkamah Tinggi tidak melakukan kesilapan apabila memutuskan bahawa pihak pendakwaan telah berjaya membuktikan kes prima facie terhadap PKK1 di atas kesemua 23 pertuduhan di peringkat kes pendakwaan untuk membolehkan PKK1 dipanggil membela diri. Begitu juga di akhir kes pembelaan, hakim Mahkamah Tinggi tidak melakukan kesilapan apabila mendapati pihak pembelaan gagal menimbulkan apa-apa keraguan ke atas kes pihak pendakwaan dan secara keseluruhannya, pihak pendakwaan telah berjaya membuktikan PKK1 bersalah ke atas kesemua 23 pertuduhan melampaui keraguan yang munasabah (lihat perenggan 93).

- (10) Sekiranya pihak pendakwaan ingin membuktikan bahawa PKK2 adalah orang kedua yang ada bersama-sama PKK1 memanjat pagar belakang bangunan DQI pada pagi kejadian berdasarkan keterangan ikut keadaan, pihak pendakwaan perlu menutup segala ruang dan luang keraguan yang akan atau mungkin akan timbul daripada keterangan ikut keadaan tersebut. Dalam kes ini SP68 serta SP69 tidak dapat membuat pengesanan ke atas seorang lagi yang turut memanjat pagar bersama-sama PKK1. Dalam hal ini, pihak pendakwaan perlulah memastikan bahawa keadaan dawai pengadang yang terkuak sedikit tersebut tidak berupaya dikuakkan lagi bagi menunjukkan SP70 dan SD3 yang dikatakan berbadan gempal tidak berkemungkinan untuk masuk melalui kuakkan tersebut. Namun begitu, tiada keterangan yang secara spesifik dan tiada juga catatan yang dibuat oleh hakim Mahkamah Tinggi yang telah melawat tempat kejadian yang boleh menunjukkan bahawa SP70 dan SD3 tidak boleh memanjat dan melepasi kuakkan dawai pengadang atas pagar belakang bangunan DQI (lihat perenggan 102–105).

- (11) Mahkamah mendapati wujud ruang dan luang keraguan pada fakta berkaitan kuakkan pada dawai pengadang di atas pagar belakang

A

B

C

D

E

F

G

H

I

- A bangunan DQI tersebut. Oleh itu, inferens yang cuba diketengahkan pihak pendakwaan bagi menyokong keterangan SP68 dan SP69 tidak selamat digunakan terhadap PKK2. Sebaliknya, fakta tersebut juga boleh menimbulkan inferens bahawa individu yang dilihat bersama-sama PKK1 memanjat pagar belakang bangunan DQI berkemungkinan
- B adalah SP70 atau SD3. Sepertimana yang diputuskan hakim Mahkamah Tinggi, sekiranya wujud lebih daripada satu inferens maka inferens yang memihak kepada PKK2 perlulah didahulukan dan faedah kepada inferens tersebut perlulah diberikan kepada PKK2. Berdasarkan dapatan-dapatan di atas, pihak pendakwaan telah gagal membuktikan elemen ketiga dan seterusnya elemen keempat bagi kesemua
- C 23 pertuduhan terhadap PKK2 (lihat perenggan 106–107).

[English summary]

- D The present appeals were related to the fire incident involving a tahfiz school known as Darul Quran Ittifaqiyah ('DQI') which claimed the lives of 21 students and two wardens of the school. The results of the police investigation had shown that there were treacherous acts committed by the first child offender ('PKK1') and the second child offender ('PKK2'), who were both 16 years old at the material time, which had caused the said fire incident.
- E PKK1 and PKK2 were subsequently charged with 23 counts of murder under s 302 of the Penal Code ('the PC') read together with s 34 of the PC. Based on the evidence presented, among others, the CCTV footage at The Malaysian Muslim Consumers Association ('PPIM') building which showed PKK1 entering the back area of the DQI building while carrying a bottle of mineral
- F water allegedly containing petrol ('the CCTV footage'), the testimony from SP68 and SP69 who heard PKK1 say 'Man bila nak bakar tahfiz', and the testimony from SP68 and SP69 who saw and identified PKK1 and another unknown person who jumped into the DQI building before the fire incident occurred, the High Court found that a prima facie case had been proven against
- G PKK1 and subsequently called PKK1 to enter his defence. Nevertheless, at the end of the defence case, the High Court found that PKK1's alibi defence failed to cast any doubt on the prosecution's case in addition to the finding that all the defence witnesses, namely PKK1's biological mother ('SD2') and his friends ('SD3, SD4, SD5 and SD6') were interested witnesses. The High Court later
- H found PKK1 guilty of all charges and ordered that PKK1 be held in prison for as long as the Yang di-Pertuan Agong allowed in accordance with s 97(2) of the Child Act 2001. As for PKK2, the High Court ruled that a prima facie case was not proven by the prosecution where the third and fourth elements of the offence for all 23 charges were not established when SP68 and SP69 could not
- I identify another individual who was with PKK1 when they climbed the back fence of the DQI building. Therefore, PKK2 was acquitted and discharged from all charges without being called to defend himself. This decision of the High Court had led to the filing of the present appeals in which PKK1 had appealed against the conviction and sentence imposed on him while the

prosecution had appealed against the decision of the High Court which acquitted and discharged PKK2. The issues raised by PKK1 for the court to determine were: (a) whether PKK1's friend ('SP70') was an accomplice and alternatively if the answer was yes, whether there was supporting evidence provided by other prosecution witnesses to support the narrative of SP70's testimony; (b) whether SD2 to SD6 called by the defence were interested witnesses which allowed PKK1's alibi testimony to be rejected — regarding this issue, PKK1 in his defence denied that he had entered the DQI building together with another unknown person before the occurrence of the fire incident ('PKK1's denial defence'); and (c) whether the prosecution had succeeded in proving the prosecution's case based solely on circumstantial evidence. In addition to the issue of identifying PKK1 at the stage of the prosecution case, PKK1 had also raised two sub-issues. The first issue related to the admission of the evidence of SP66, one ASP Mohd Shafizan bin Sazali by the court under s 27 of the Evidence Act 1950 ('the EA') in relation to the discovery of a lighter ('P291') on a bed in a room which door was opened, and the room was shared by PKK1 with his brother. Secondly, the charge issue related to common intention under s 34 of the PC. In relation to the appeal by the prosecution, the main issue raised was whether the third element of the charge, which was the bodily injury or disaster suffered by the 23 victims who died in the fire, was a result of the actions of PKK2 together with PKK1 had been successfully proven by the prosecution via the circumstantial evidence — in relation to this issue, the circumstantial evidence referred to was the pictures which showed that there was a small opening in the back fence of the DQI building and since the SP70 and SD3 were stout, only the small size PKK2 could enter together with PKK1 into the DQI building.

Held, dismissing both appeals by PKK1 and the prosecution, and affirming the decision of the High Court:

- (1) Section 133 of the EA and s 114, illustration (b) of the EA ought to be read together harmoniously, ie, mutually supporting each other. Since s 133 of the EA was the main provision, and s 114 illustration (b) was only related to presumption, then normally the testimony of an accomplice should be accepted based on the use of the expression 'shall be a competent witness' in s 133. Therefore, the provision of s 114 illustration (b) could not override the provisions of s 133. However, the provisions of s 114 illustration (b) could still be applied, and its usage would depend on the facts presented in a prosecution case. Based on the provisions of the law, it should also be emphasized that the court should remind itself of the danger of accepting the testimony of an accomplice without supporting evidence to find the accused guilty based on such testimony (see para 43).
- (2) From the circumstances and the presence of SP70 who was always with PKK1 at the scene, it could be inferred that SP70 knew what PKK1 did

- A on the morning of the incident. Therefore, the testimony of SP70 could be categorized as the testimony of an accomplice and the legal principles regarding the admissibility of the testimony of an accomplice must be given consideration. In addition, as an accomplice, SP70 had an interest in helping PKK1 to escape from the charges. Due to the nature of SP70's
- B testimony as an interested witness, SP70's testimony must be evaluated and considered carefully by the court. Based on the available evidence, especially the positive identification evidence by SP68 and SP69 on
- C PKK1 who was seen climbing in through the back fence of the DQI building which was supported by the CCTV footage, as well as the nature and form of SP70's evidence as an accomplice and interested witness, the court found that there was no error made by the High Court judge when rejecting SP70's testimony. Therefore, the first issue raised by PKK1 was without merit (see paras 37–38, 44, 46, 48 & 52–53).
- D (3) The court agreed with the findings of the High Court judge who found that the discovery of P291 was the result of PKK1's own testimony. The court was of the view that the fact about the discovery of P291 was a fact that was relevant to the issue, which was the issue related to the proof of the charges against PKK1. The court also found that the defence had
- E failed to set aside the evidence regarding the discovery of P291. The court agreed with the High Court judge's finding that PKK1's conduct of choosing one of the lighters, namely P291, from several lighters in PKK1's bedroom, showed that PKK1 knew which lighter he used to start the fire in the DQI building. The conduct of PKK1 was admissible under
- F s 8 of the EA. This matter was certainly part of the circumstantial evidence that supported the *prima facie* case against PKK1. Therefore, this sub-issue raised by PKK1 was without merit (see paras 58, 61 & 66).
- G (4) In relation to the issue of common intention, indeed each original charges against PKK1 and PKK2 were stated to be read together with s 34 of the PC. However, after PKK2 was discharged and acquitted of all 23 charges at the end of the prosecution case, the charges against PKK1 were amended by the High Court judge. It was clear that the amended charge stated that PKK1 together with another unidentified person had
- H committed the offence and the court required PKK1 to defend himself on the amended charge without including the provision of common intention under s 34 of the PC. This meant that the High Court judge was satisfied that the prosecution had succeeded in proving that PKK1 had committed the crime of murder based on the evidence before him at
- I the *prima facie* case stage without relying on the actions of another person who could not be identified. Based on those facts, the High Court judge was justified not to rely on the provision of common intention under s 34 of the PC. Therefore, the court found that PKK1 was not prejudiced even though the amended charges were not based on the

provisions of s 34 of the PC and therefore, this sub-issue was without merit (see paras 63 & 65–66).

- (5) In this case, the court found that the prosecution had succeeded in proving a prima facie case against PKK1 for all 23 charges where: (a) the first element of the offence of murder under s 300 of the PC, which was the existence of a death, was not disputed; (b) the second element of the said offence, namely that all 23 victims died as a result of bodily injury suffered during the fire at DQI was not disputed; (c) based on the findings above, the prosecution had succeeded in proving the third element of the offence, which was that PKK1 was the person who caused bodily injury to all the victims or that the bodily injury was the result of PKK1's actions; and (d) for the fourth element, based on the evidence from the fire department officials that there were two gas barrels and also the presence of an 'accelerant' at the scene, it was clear that PKK1 knew that his act was so imminently dangerous that it must in all probabilities cause death or could cause bodily injury which was likely to cause death when starting the fire (see paras 23–24, 67 & 70).
- (6) The court was of the view and found that the alibi defence presented by PKK1 through a notice under s 402A of the Criminal Procedure Code was not an alibi defence in the truest sense of the word. The reason was that, in order to rely on the defence of alibi, PKK1 must provide evidence that could show that he was not at the scene at the time of the incident. However, in this case, PKK1's own testimony and the testimony of all the witnesses who were with PKK1 clearly stated the fact that PKK1 was around the back fence of the DQI building before the fire incident occurred. That fact in itself made the defence of alibi collapsed and PKK1 could not rely on the defence of alibi (see paras 80–81).
- (7) The court found that only SD3's evidence could be taken into account to support PKK1's denial defence. In this regard, the status of SD3's testimony was the same as the status of SP70's testimony where SD3 could be categorised as an accomplice and an interested witness. Just like SP70 evidence, SD3 evidence ought to be evaluated and considered carefully. The court found that the denial defence presented by PKK1 which was supported by SD3 was a mere denial compared to the prosecution's strong testimony even though it was based on circumstantial evidence. The positive identification evidence by SP68 and SP69 on PKK1 who was identified as the person who climbed the back fence of the DQI building before the fire incident occurred could not be doubted by the denial evidence of PKK1 and SD3. Based on the above reasons, the court found that the second issue raised by the defence in relation to the defence of alibi and interested witnesses was without merit. In this regard, the court agreed with the findings of the High Court judge who ruled that the defence had failed to raise any reasonable doubt

A

B

C

D

E

F

G

H

I

- A on the prosecution's case (see paras 83 & 85–86).
- (8) In relation to the third issue, the court found that the credibility of the testimony of the prosecution's main witnesses namely SP68 and SP69 subsisted despite being seriously challenged by the defence. After the evidence of SP68 and SP69 had not been challenged, the next consideration should be on the entire circumstantial evidence presented by the prosecution. The decision reached by the High Court judge was based on the findings of fact worked out from the circumstantial evidence presented before him. The court agreed with the findings of the High Court judge that the circumstantial evidence presented by the prosecution was so strong and only pointed to one conclusion, that PKK1 had started or caused a fire in the DQI building which caused 23 people to die even though there was another person who could not be identified was with him at the material time. The court found that the third issue raised by PKK1's lawyer was without merit (see paras 91–92).
- (9) Based on the court's rejection of the three issues raised by PKK1's lawyer, the High Court judge did not make any error when he decided that the prosecution had succeeded in proving a *prima facie* case against PKK1 on all 23 charges at the stage of the prosecution case to allow PKK1 to be called to defend himself. Similarly, at the end of the defence case, the High Court judge did not make a mistake when he found that the defence failed to raise any doubt on the prosecution's case and that in totality, the prosecution had succeeded in proving that PKK1 was guilty of all 23 charges beyond reasonable doubt (see para 93).
- (10) If the prosecution wanted to prove that PKK2 was the second person who was present together with PKK1 climbing the back fence of the DQI building on the morning of the incident based on the circumstantial evidence, the prosecution ought to close all room for doubt that would or might arise from the said circumstantial evidence. In this case, SP68 and SP69 could not identify another person who also climbed the fence together with PKK1. In this regard, the prosecution must ensure that the slight opening on the fence could not be widened to show that SP70 and SD3, who were said to be stout, were not likely to enter through the opening. However, there was no specific evidence and no notes made by the High Court judge who visited the scene of the incident that could show that SP70 and SD3 could not climb and pass the fence on the back fence of the DQI building (see paras 102–105).
- (11) The court found that there was room for doubt on the facts related to the slight opening on the back fence of the DQI building. Therefore, the inference that the prosecution tried to highlight to support the testimony of SP68 and SP69 could not be safely used against PKK2. On the other hand, the fact could also lead to the inference that the individual seen together with PKK1 climbing the back fence of the DQI building was

likely to be SP70 or SD3. As decided by the High Court judge, if there was more than one inference then the inference in favor of PKK2 must be prioritized and the benefit of the inference must be given to PKK2. Based on the findings above, the prosecution had failed to prove the third element and subsequently the fourth element for all 23 charges against PKK2 (see paras 106–107).]

A

B

Kes-kes yang dirujuk

Abdullah Zawawi bin Yusoff v PP [1993] 3 MLJ 1; [1993] 4 CLJ 1, MA (dirujuk)

C

Balachandran v PP [2005] 2 MLJ 301, MP (dirujuk)

Chan Chwen Kong v PP [1962] 1 MLJ 307, MR (dirujuk)

Chang Kim Siong v PP [1968] 1 MLJ 36, MP (dirujuk)

Daimon bin Banda v PP [1953] 1 MLJ 23, MR (dirujuk)

Duis Akim & Ors v PP [2014] 1 MLJ 49; [2013] 9 CLJ 692, MP (dirujuk)

D

Francis Antonysamy v PP [2005] 3 MLJ 389, MP (diikut)

Gurcharan Singh & Anor v State of Punjab (1956) AIR SC 460, MA (dirujuk)

Hemankumar all Subramaniam v PP [2020] MLJU 217, MR (dirujuk)

Illian & Anor v PP [1988] 1 MLJ 421, MA (dirujuk)

Jaferi bin Ipee v PP [2013] 3 MLJ 467; [2013] 3 CLJ 381, MR (dirujuk)

E

Jayaraman & Ors v PP [1982] 2 MLJ 306, MP (dirujuk)

Ku Lip See v PP [1982] 1 MLJ 194, MP (dirujuk)

Lee Ah Seng & Anor v PP [2007] 6 MLJ 1; [2007] 5 CLJ 1, MP (dirujuk)

Low Kian Boon & Anor v PP [2010] 4 MLJ 425, MP (dirujuk)

Magendran all Mohan v PP [2011] 6 MLJ 1; [2011] 1 CLJ 805, MP (dirujuk)

F

Mimi Wong & Anor v PP [1972] 2 MLJ 75, MR (dirujuk)

Mohamad Yazri bin Minhat v PP [2003] 2 MLJ 241; [2003] 2 CLJ 65, MR (dirujuk)

Ng Yau Thai v PP [1987] 2 MLJ 214; [1987] 1 CLJ 358, MA (dirujuk)

Pathmanabhan all Nalliannan v PP and other appeals [2017] 3 MLJ 141, MP (diikut)

G

PP v Datuk Haji Harun bin Haji Idris (No 2) [1977] 1 MLJ 15, MP (dirujuk)

PP v Lim Kiang Chai [2016] 2 MLJ 153; [2016] 4 CLJ 173, MP (dirujuk)

PP v Magendran Mohan [2005] 6 MLJ 6; [2005] 3 CLJ 592, MT (dirujuk)

H

PP v Mohd Radzi Abu Bakar [2005] 6 MLJ 393, MP (dirujuk)

R v Turnbull and others [1976] 3 All ER 549, MR (dirujuk)

RK Dalmia v Delhi Administration AIR 1962 SC 1821, MA (dirujuk)

Rozmi bin Yusof v PP [2013] 5 MLJ 66, MR (dirujuk)

Sunny Ang v PP [1966] 2 MLJ 195, MP (dirujuk)

I

Tai Chai Keh v PP [1948-1949] supp MLJ 105b, MA (dirujuk)

Tan Kim Ho & Anor v PP [2009] 3 MLJ 151; [2007] 6 CLJ 557, MP (dirujuk)

Vasan Singh v PP [1988] 3 MLJ 412, MA (dirujuk)

Yau Heng Fang v PP [1985] 2 MLJ 335, MA (dirujuk)

A Undang-undang yang dirujuk

Akta Kanak-Kanak 2001 s 97(1), (2)
 Akta Keterangan 1950 ss 8, 27, 114, 133, 145, 154
 Kanun Keseksaan ss 34, 300, 300(d), 302
 Kanun Tatacara Jenayah ss 112, 180, 420A(3)

B

Rayuan daripada: Perbicaraan Jenayah No WA-45B-1-01 Tahun 2018
 (Mahkamah Tinggi, Kuala Lumpur)

C

*How May Ling (Parvin Hameedah Natchiar dan Aida Khairuleen bt Azli
 bersamanya) (Jabatan Peguam Negara) dalam Rayuan No W-05(LB)-(70-82
 & 84-93)-02 Tahun 2020 bagi pihak perayu.*

*Haijan bin Omar (Asyraf bin Abu Bakar Hamzah bersamanya) (Haijan Omar &
 Co) dalam Rayuan No W-05(SH)-(277-299)-08 Tahun 2020 bagi pihak
 perayu.*

D

*Haijan bin Omar (Asyraf bin Abu Bakar Hamzah bersamanya) (Haijan Omar &
 Co) dalam Rayuan No W-05(LB)-(70-82 & 84-93)-02 Tahun 2020 bagi
 pihak responden.*

*How May Ling (Parvin Hameedah Natchiar dan Aida Khairuleen bt Azli
 bersamanya) (Jabatan Peguam Negara) dalam Rayuan
 No W-05(SH)-(277-299)-08 Tahun 2020 bagi pihak responden.*

E**Che Mohd Ruzima HMR:****PENDAHULUAN****F**

[1] Negara dikejutkan dengan berita berkaitan satu kejadian yang menyayat hati apabila 21 orang pelajar dan dua orang warden di Darul Quran Ittifaqiyah ('DQI') yang terletak Jalan Keramat Hujung, Kampung Datuk Keramat, Wangsa Maju, Kuala Lumpur terkorban dalam kebakaran yang berlaku pada awal pagi, 14 September 2017. Siasatan di tempat kejadian menunjukkan adanya perbuatan khianat dan setelah siasatan selesai, dua orang pesalah kanak-kanak ('PKK') yang masing-masingnya berusia 16 tahun telah didakwa. Mereka yang didakwa ialah Muhammad Adli Shah bin Mohd Yusry ('PKK1') dan Muhammad Arif Firdaus bin Juraini ('PKK2'). PKK1 dan PKK2

G

telah dituduh dengan 23 pertuduhan membunuh di bawah s 302 Kanun Keseksaan ('KK') yang dibaca bersama dengan s 34 KK. PKK1 telah didapati bersalah dan disabitkan di atas kesemua tuduhan membunuh dan telah diperintahkan untuk ditahan di penjara selama mana diperkenankan oleh Yang di-Pertuan Agong di bawah sub-s 97(2) Akta Kanak-Kanak 2001 ('AKK 2001'). Sebaliknya, PKK2 telah dilepas dan dibebaskan daripada kesemua

H

pertuduhan apabila Mahkamah Tinggi mendapati pihak pendakwaan ('PP') gagal membuktikan kes prima facie di akhir kes pendakwaan. Terkilan dengan keputusan Mahkamah Tinggi, PKK1 merayu terhadap keseluruhan keputusan iaitu ke atas sabitan dan hukuman. Rayuan PKK1 telah didaftarkan sebagai

I

Rayuan Jenayah No W-05(SH)-(277–299)–08 Tahun 2020. Manakala pihak pendakwa raya ('PR') pula merayu terhadap keputusan Mahkamah Tinggi melepaskan dan membebaskan PKK2 daripada semua pertuduhan di akhir kes pendakwaan. Rayuan PR telah didaftarkan sebagai Rayuan Jenayah No W-05(LB)-(70–82 dan 84–93)–02 Tahun 2020.

[2] Di Mahkamah ini, rayuan-rayuan oleh PKK1 dan juga rayuan-rayuan oleh PR telah didengar secara bersama-sama dimulai dengan pendengaran rayuan oleh PKK1 dalam Rayuan Jenayah No W-05(SH)-(277–299)–08 Tahun 2020 dan diikuti dengan pendengaran rayuan oleh PR dalam Rayuan Jenayah No W-05(LB)-(70–82 dan 84–93)–02 Tahun 2020. Untuk memudahkan sebutan, pihak-pihak dalam rayuan ini akan dirujuk sama sepertimana di mahkamah bicara.

PERTUDUHAN

[3] Terdapat 23 pertuduhan yang dikenakan terhadap PKK1 dan PKK2. Pertuduhan pertama yang ditandakan sebagai eksh P1A adalah sepertimana berikut:

Bahawa kamu bersama-sama pada 14 September 2017 di antara jam 4.15 pagi hingga 6.45 pagi, di Pusat Tahfiz Darul Quran Ittifaqiyah, Jalan Keramat Hujung, Kampung Datuk Keramat, di dalam daerah Wangsa Maju, di dalam Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, bagi mencapai niat bersama kamu, telah melakukan bunuh dengan menyebabkan kematian ke atas Muhammad Aidil Aqmal Bin Mohd Zamzuri (No KP: 070502–10–1869). Oleh yang demikian kamu telah melakukan suatu kesalahan yang boleh dihukum di bawah seksyen 302 Kanun Keseksan dan dibaca bersama Seksyen 34 Kanun yang sama.

Pertuduhan yang serupa telah dikenakan terhadap PKK1 dan PKK2 bagi kesalahan-kesalahan yang lain iaitu di bawah pertuduhan kedua sehingga pertuduhan ke-23 yang ditandakan sebagai eksh P1A sehingga eksh P23A kecuali pada nama dan nombor kad pengenalan mangsa-mangsa yang meninggal dunia dalam kejadian kebakaran DQI. Nama dan nombor kad pengenalan mangsa-mangsa dalam pertuduhan-pertuduhan tersebut adalah sepertimana berikut:

- (a) PERTUDUHAN 2 [P2A] — Mohd Yusuf bin Md (No KP 910419–08–5211);
- (b) PERTUDUHAN 3 [P3A] — Muhammad Hasrullah bin Ismail (No KP 031007–14–0033);
- (c) PERTUDUHAN 4 [P4A] — Ahmad Harith Adam bin Mohd Hadi (No KP 050821–14–0373);
- (d) PERTUDUHAN 5 [P5A] — Muhammad Afiq Haqimie bin Hairulizwan (No KP 061204–10–1823);

- A** (e) PERTUDUHAN 6 [P6A] — Muhammad Amrul Nizam bin Sukarno (No KP 920703–03–5907);
- (f) PERTUDUHAN 7 [P7A] — Muhammad Hafiz Iskandar bin Mohd Sulaiman (No KP 060905–14–1161);
- B** (g) PERTUDUHAN 8 [P8A] — Muhammad Shafiq Haikal bin Abdullah (No KP 041006–14–1551);
- (h) PERTUDUHAN 9 [P9A] — Muhammad Haikal bin Abdullah (No KP 050906–14–3036);
- C** (i) PERTUDUHAN 10 [P10A] – Amiel Asyraaf bin Abd Rasid (No KP 060823–14–0659);
- (j) PERTUDUHAN 11 [P11A] — Nik Muhammad Ridzuan bin Nik Azalan (No KP 050217–07–0145);
- D** (k) PERTUDUHAN 12 [P12A] — Muhammad Harris Ikhwan bin Mohd Sulaiman (No KP 071204–10–2243);
- (l) PERTUDUHAN 13 [P13A] — Azkar Dariemi bin F’zaska (No KP 090623–10–2209);
- E** (m) PERTUDUHAN 14 [P14A] — Muhammad Danieal bin Md Amin (No KP 030415–03–0701);
- (n) PERTUDUHAN 15 [P15A] — Umar Al Khattab bin Helmi (No KP 101026–10–2877);
- F** (o) PERTUDUHAN 16 [P16A] — Muhammad Zattullah bin Rosian (No KP 060104–06–0257);
- (p) PERTUDUHAN 17 [P17A] — Azkar Abiedi bin F’Zaska (No KP 060504–10–2575);
- G** (q) PERTUDUHAN 18 [P18A] — Muhammad Fahmie bin Abdullah (No KP 060116–10–2071);
- (r) PERTUDUHAN 19 [P19A] — Muhammad Nizamudin bin Nasrun (No KP 040529–14–1337);
- H** (s) PERTUDUHAN 20 [P20A] — Muhammad Hazim bin Ahmad Nor (No KP 041210–14–0281);
- (t) PERTUDUHAN 21 [P21A] — Muhammad Aiman bin Ramzanudin (No KP 050311–10–1593);
- I** (u) PERTUDUHAN 22 [P22A] — Ahmad Rijal bin Mohammad Rodzi (No KP 041021–16–0259); dan
- (v) PERTUDUHAN 23 [P23A] — Muhammad Taufik Hidayat bin Norazizan (No KP 010603–14–0475).

RINGKASAN KES PIHAK PENDAKWAAN

A

[4] Pada kira-kira pukul 5.44 pagi, L/Koperal Mohammad Aidil bin Abdul Kadir ('SP1') yang sedang bertugas di Pusat Kawalan Polis, Kuala Lumpur telah menerima panggilan kecemasan 999 daripada pemanggil bernama Yusri yang mengatakan bahawa ada satu kejadian kebakaran berlaku di DQI. SP1 terus memaklumkan maklumat tersebut kepada pihak Bomba, Hospital dan Polis Daerah Wangsa Maju untuk tindakan selanjutnya.

B

[5] Hasil daripada siasatan awal yang dijalankan, pihak polis telah mengambil rakaman daripada kamera litar tertutup ('CCTV') yang dipasang di bangunan Persatuan Pengguna Islam Malaysia ('PPIM') yang terletak bersebelahan dengan bangunan DQI. Berdasarkan rakaman CCTV yang merakam kejadian di antara tarikh waktu tengah malam 13 September 2017 hingga ke awal pagi 14 September 2017, pihak polis telah berjaya membuat beberapa tangkapan termasuklah PKK1 dan PKK2 yang masing-masingnya berusia 16 tahun semasa kejadian. Kedua-duanya kemudiannya didakwa di mahkamah.

C

D

[6] Semasa perbicaraan, PP telah memanggil seramai 71 orang saksi di peringkat kes pendakwaan. Seorang saksi kanak-kanak yang dikategorikan sebagai saksi terlindung ('SP68') dan Muhammad Shahrizal bin Abdul Rahim ('SP69') adalah merupakan saksi utama PP. Menurut keterangan, SP68 dan SP69 ada bersama-sama dengan PKK1 dan PKK2 serta beberapa rakan mereka yang lain sebelum kejadian kebakaran berlaku. SP68 dan SP69 telah memberikan keterangan bahawa mereka terdengar PKK1 berkata 'Man bila nak bakar tahfiz'. SP69 tidak pasti pada ketika itu PKK1 bercakap dengan siapa. Selepas itu, SP69 juga ada mendengar daripada salah seorang mereka mengatakan 'belilah minyak petrol', namun SP69 tidak dapat mengesahkan siapa yang telah berkata sedemikian. Selanjutnya, SP68 dan SP69 mendakwa bahawa mereka telah lihat dan dapat camkan bahawa PKK1 dan seorang lagi yang tidak dapat dikenali telah melompat atau memanjat masuk ke dalam bangunan DQI melalui pagar bahagian belakang pada sekitar pukul 4.30 pagi, 14 September 2017. Keterangan melalui rakaman CCTV di bangunan PPIM jelas menunjukkan PPK1 ada masuk ke kawasan belakang bangunan DQI dan membawa bersama satu botol air mineral yang dikatakan berisi petrol.

E

F

G

H

[7] Bagi membuktikan kes, PP turut memanggil saksi-saksi daripada Jabatan Kimia, iaitu SP2, seorang Ahli Kimia Forensik DNA, SP22 dan SP23 yang kedua-duanya adalah Ahli Kimia Toksikologi, saksi-saksi daripada Jabatan Bomba dan Penyelamat seramai sepuluh orang iaitu SP3 hingga SP6, SP18 hingga SP21, SP27 dan SP39, dan saksi-saksi daripada Jabatan Perubatan Forensik Hospital Kuala Lumpur ('HKL') seramai lapan orang iaitu SP38, SP53 hingga SP55 dan SP57 hingga SP60.

I

- A** [8] Selain itu, saksi-saksi lain yang dipanggil PP adalah saksi orang awam yang terdiri daripada tenaga pengajar DQI ('SP25'), pekerja DQI ('SP24 dan SP28'), pelajar DQI ('SP26'), turut dipanggil ibu-ibu mangsa ('SP29 hingga SP32, SP35, SP40 hingga SP43, SP45 hingga SP52 dan SP56') serta seorang kakak kandung mangsa ('SP44') bagi memberikan keterangan berkaitan dengan pengecaman ke atas mangsa.

- B**
- [9] Selebihnya adalah saksi-saksi formal yang terdiri daripada pegawai dan anggota polis yang terlibat semasa kes dalam siasatan seperti Jurugambar ('SP7 hingga SP16'), anggota pengiring bungkusan mayat ke Jabatan Forensik HKL ('SP33 dan SP34'), pegawai polis yang memberikan arahan berkaitan penghantaran jenazah ke HKL dan menerima semula kesemua sampel-sampel jenazah daripada pegawai perubatan bagi mengesahkan identiti kesemua jenazah ('SP36'), pegawai polis yang mengendalikan barang kes di tempat kejadian ('SP37'), pegawai polis yang membuat rampasan ke atas rakaman CCTV ('SP61, SP63 dan SP67'), Aktivis Kanan Bahagian Pengurusan PPIM ('SP62') yang menyerahkan rakaman CCTV di bangunan PPIM kepada SP61, pegawai polis yang membuat tangkapan ke atas SP68 dan SP69 ('SP64'), pegawai polis yang membuat tangkapan ke atas PKK1, PKK2, SP70 dan dua rakan lagi serta merampas pakaian PKK1 ('SP65'), Pegawai Polis yang merampas pemetik api hasil tunjuk arah oleh PKK1 ('SP66') dan akhirnya Pegawai Penyiasat kes ('SP71').
- C**
- D**
- E**

KEPUTUSAN MAHKAMAH TINGGI DI AKHIR KES PENDAKWAAN

- F** [10] Setelah meneliti secara maksimum segala keterangan saksi-saksi PP, Hakim Mahkamah Tinggi ('HMT') mendapati bahawa PP telah berjaya membuktikan kesemua elemen bagi memenuhi kehendak pertuduhan di bawah s 302 KK terhadap PKK1. Bagi elemen pertama, PP telah membuktikan tanpa pertikaian bahawa terdapat 23 orang mangsa telah mati dalam kejadian kebakaran DQI. Identiti kesemua mangsa telah dikenal pasti melalui ujian DNA yang dilakukan SP2 yang telah mengemukakan Laporan DNA, P28. Bagi elemen kedua, sebab kematian kesemua mangsa adalah sepertimana dinyatakan dalam keterangan SP57 hingga SP60 yang telah menjalankan bedah siasat ke atas mayat-mayat mangsa. Laporan-laporan bedah siasat dikemukakan sebagai eksh P242 hingga P245. Berdasarkan keterangan, kesemua mangsa telah mati akibat daripada kebakaran iaitu 'smoke inhalation-fire related death/soot inhalation or/and severe burn'. Seterusnya, bagi elemen ketiga, PP telah membuktikan bahawa kecederaan yang dialami oleh kesemua mangsa adalah akibat perbuatan PKK1 dan seorang lagi yang tidak dapat dikenali. Pembuktian kes adalah melalui keterangan ikut keadaan iaitu berdasarkan kronologi peristiwa termasuklah daripada keterangan saksi-saksi, rakaman CCTV, keterangan forensik dan keterangan saksi pakar yang mana kesemuanya membawa kepada satu kesimpulan sahaja, iaitu PKK1 bersama seorang lagi yang tidak dikenali telah menyebabkan
- G**
- H**
- I**

kematian kesemua mangsa. Akhirnya, bagi elemen keempat pula, sifat perbuatan PKK1 semasa menyebabkan kecederaan terhadap kesemua mangsa telah menunjukkan bahawa dia tahu perbuatannya sangat berbahaya sehingga boleh mengakibatkan kematian dan dengan itu PKK1 telah dibuktikan berniat untuk menyebabkan kematian kesemua mangsa yang mana memenuhi kehendak perenggan 300(d) KK. Oleh itu, wujud kes prima facie terhadap PKK1 bagi kesemua 23 pertuduhan dan perlulah dipanggil untuk membela diri.

A

B

[11] Sementara itu, bagi PKK2, HMT telah mendapati dan memutuskan bahawa PP gagal membuktikan elemen ketiga dan elemen keempat kesalahan bagi kesemua 23 pertuduhan setelah meneliti secara maksimum segala keterangan yang dikemukakan PP. Saksi utama PP, iaitu SP68 dan SP69 tidak dapat camkan seorang lagi individu yang bersama-sama dengan PKK1 semasa mereka memanjat pagar belakang bangunan DQI. HMT mendapati bahawa tanpa bukti pengecaman, PP hanya mengguna pakai ujian kemunasabahan sahaja apabila membuat inferens bagi membuktikan PKK2 turut terlibat dengan PKK1. Diputuskan sekiranya ada dua inferens daripada suatu fakta, maka inferens yang memihak kepada PKK2 perlulah diutamakan. Oleh itu, PP gagal membuktikan kes prima facie terhadap PKK2 bagi kesemua 23 pertuduhan dan PKK2 dibebaskan dan dilepaskan daripada kesemua pertuduhan tanpa dipanggil membela diri.

C

D

E

RINGKASAN PEMBELAAN PKK1

F

[12] PKK1 memilih untuk memberikan keterangan secara bersumpah di kandang saksi dan seterusnya memanggil saksi-saksi pembelaan. Dalam keterangan pembelaan, PKK1 mengakui berada di sekitar bangunan DQI pada awal pagi 14 September 2017. Namun begitu, PKK1 menafikan telah bertindak memanjat pagar belakang bangunan DQI. Sebaliknya, PKK1 mendakwa bahawa dia bersama-sama rakan-rakannya iaitu PKK2, Aiman Danial bin Abu Bakar ('SP70') dan Emran Fazley bin Abu Bakar ('SD3') hanya melalui bahagian belakang bangunan DQI untuk pergi buat kali kedua ke satu tangga yang terletak di belakang bangunan DQI untuk menghabiskan baki ganja yang telah dihisap sebelum itu. Semasa lepak-lepak di warung Cik Mek Molek ('CMM') yang terletak berdekatan dengan bangunan DQI sebelum itu, PKK1 menafikan telah mengeluarkan kata-kata 'Man, bila nak bakar tahfiz' atau 'bila nak bakar tahfiz' sepertimana dalam keterangan SP68 dan SP69. PKK1 juga menafikan bahawa dia membawa petrol dalam botol air mineral seperti yang dirakam CCTV.

G

H

I

[13] Selain itu, PKK1 mengemukakan pembelaan alibi bagi menunjukkan bahawa dia tidak pernah memanjat pagar bangunan DQI seperti yang didakwa SP68 dan SP69. Bagi menyokong pembelaan alibi, pihak pembelaan

- A memanggil Haslinda bt Ismail ('SD2') iaitu ibu kandung PKK1, SD3, Mohammat Naam bin Mukari ('SD4'), Denirukian Shah bin Agustiar ('SD5') dan Nuzul Aidil Hafiz bin Yazed ('SD6') yang kesemuanya adalah rakan-rakan PKK1.
- B KEPUTUSAN HMT DI AKHIR KES
- C [14] Keterangan oleh SP68 dan SP69 telah secara positif mengenal pasti PKK1 yang telah memanjat pagar DQI pada hari kejadian. Rakaman CCTV di bangunan PPIM juga menunjukkan kehadiran PKK1 di kawasan tersebut dan jelas menunjukkan dia ada memegang satu botol. Semasa disoal balas, PKK1 mengaku bahawa tiada alasan untuk SP68 dan SP69 menganiayainya. Oleh itu, tiada sebab untuk mahkamah meragui keterangan mereka. Berpandukan kepada pengecaman oleh SP68 dan SP69 ke atas PKK1 dan juga keterangan sokongan daripada rakaman-rakaman CCTV, pembelaan alibi
- D PKK1 gagal menimbulkan sebarang keraguan kepada kes PP.
- E [15] Lagipun, kesemua saksi yang dipanggil pihak pembelaan adalah saksi berkepentingan. SD2 adalah ibu kandung PKK1 dan SD3 hingga SD6 adalah rakan-rakan PKK1 yang ada kepentingan untuk membantu kes pihak pembelaan dan mahkamah perlulah berhati-hati dalam menilai keterangan yang diberikan.
- F [16] Dengan itu, pihak pembelaan gagal menimbulkan sebarang keraguan ke atas kes PP bagi kesemua 23 pertuduhan. PP telah berjaya membuktikan kesemua pertuduhan melampaui keraguan yang munasabah. PKK1 didapati bersalah dan disabitkan ke atas kesemua 23 pertuduhan. Oleh sebab PKK1 masih di bawah umur semasa kesalahan dilakukan, PKK1 tidak boleh dikenakan hukuman mati menurut sub-s 97(1) AKK 2001. Dengan kuasa
- G yang diberikan di bawah sub-s 97(2) AKK 2001, mahkamah memerintahkan PKK1 ditahan di penjara selama mana diperkenankan oleh Yang di-Pertuan Agong.
- H *A. Rayuan PKK1 — Rayuan Jenayah No W-05(SH)-(277 hingga 299)–08 Tahun 2020*
- I [17] PKK1 telah mengemukakan 24 alasan rayuan dalam petisyan rayuan bertarikh 7 Mac 2022. Namun begitu, dalam hujahan di hadapan kami, peguam PKK1 hanya memfokuskan kepada tiga isu utama iaitu:
- (a) di peringkat kes PP, sama ada SP70 adalah seorang rakan jenayah dan secara alternatifnya sekiranya jawapannya ya, sama ada terdapatnya keterangan sokongan yang diberikan oleh saksi PP yang lain bagi menyokong naratif keterangan SP70;

- (b) di peringkat kes pembelaan, sama ada SP2 hingga SP6 yang dipanggil pihak pembelaan adalah saksi-saksi berkepentingan yang membolehkan keterangan alibi PKK1 ditolak; dan A
- (c) bagi keseluruhan kes PP, sama ada PP telah berjaya membuktikan kes pendakwaan yang diasaskan semata-mata kepada keterangan ikut keadaan. B

[18] Secara ringkasnya, bagi isu pertama peguam PKK1 telah berhujah bahawa HMT tersilap apabila mendapati SP70 adalah rakan sejenayah. HMT sepatutnya mengambil kira keterangan SP70 bagi menjelaskan situasi yang benar-benar berlaku di belakang bangunan DQI. Semasa perbicaraan, SP70 memberikan keterangan yang bertentangan dengan keterangan SP68 dan SP69. Walaupun PP telah cuba mencabar keterangan SP70 di bawah s 145 Akta Keterangan 1950 ('AK 1950') dengan menyoal balas saksinya sendiri yang mana telah dibenarkan oleh HMT, namun begitu tiada sebarang dapatan dibuat HMT bagi menentukan sama ada SP70 adalah saksi belot (*hostile*), dan tiada juga tindakan oleh PP untuk mencabar kebolehpercayaan SP70. Oleh itu, keterangan SP70 sepatutnya diterima seadanya dan ianya telah mewujudkan suatu kelompangan yang material pada kes PP. C
D
E

[19] Bagi isu kedua, diujahkan bahawa HMT telah tersalah arah apabila mendapati saksi-saksi yang dipanggil pihak pembelaan adalah merupakan saksi berkepentingan. HMT silap apabila menolak keterangan alibi semata-mata atas alasan bahawa saksi-saksi yang dipanggil pihak pembelaan adalah saksi berkepentingan walaupun pada masa yang sama HMT juga mendapati pembelaan alibi PKK1 telah disokong melalui keterangan saksi-saksi tersebut. F

[20] Bagi isu ketiga, diujahkan bahawa PP gagal membuktikan kes semata-mata berdasarkan keterangan ikut keadaan. Dihujahkan bahawa kronologi masa yang dikemukakan melalui keterangan PP memihak kepada pembelaan PKK1. Ikut keterangan, ada tempoh masa hampir sejam di antara masa PKK1 dan rakan-rakannya kelihatan beredar dari belakang bangunan DQI dengan masa kejadian kebakaran berlaku di bangunan DQI. Rakaman CCTV juga menunjukkan PKK1 dan rakan-rakannya tidaklah dalam keadaan tergesa-gesa semasa meninggalkan tempat kejadian. Selain itu, tiada keterangan jelas berhubung dengan botol air yang dibawa PKK1 seperti digambarkan dalam rakaman CCTV. G
H

ANALISIS DAN KEPUTUSAN KAMI I

[21] Undang-undang berhubung dengan beban pembuktian PP di akhir kes pendakwaan adalah mantap. Seksyen 180 Kanun Tatacara Jenayah ('KTJ') memperuntukkan:

- A** 180 *Procedure after conclusion of case for prosecution*
- (1) When the case for the prosecution is concluded, the Court shall consider whether the prosecution has made out a prima facie case against the accused.
- (2) If the Court finds that the prosecution has not made out a prima facie case against the accused, the Court shall record an order of acquittal.
- B** (3) If the Court finds that a prima facie case has been made out against the accused on the offence charged the Court shall call upon the accused to enter on his defence.
- (4) For the purpose of this section, a prima facie case is made out against the accused where the prosecution has adduced credible evidence proving each ingredient of the offence which if unrebutted or unexplained would warrant a conviction.
- C**

Mahkamah Persekutuan dalam kes *Balachandran v Public Prosecutor* [2005] 2 MLJ 301 di ms 315–316 telah menyatakan bahawa:

- D** 21. Section 180(1) makes it clear that the standard of proof on the prosecution at the close of its case is to make out a prima facie case while s 182A(1) enunciates that at the conclusion of the trial the court shall consider all the evidence adduced and decide whether the prosecution has proved its case beyond reasonable doubt. The standard of proof on the prosecution at the end of its case and at the end of the whole case has thus been statutorily spelt out in clear terms. The submission made must therefore be ratiocinated against the background of the meaning of the phrase ‘prima facie case’ in s 180. Section 180(2) provides that the court shall record an order of acquittal if a prima facie case has not been made out while s 180(3) provides that if a prima facie case has been made out the accused shall be called upon to enter his defence. A prima facie case is therefore one that is sufficient for the accused to be called upon to answer. This in turn means that the evidence adduced must be such that it can be overthrown only by evidence in rebuttal. The phrase ‘prima facie case’ is defined in similar terms in *Mozley and Whiteley’s Law Dictionary* (11th Ed) as:
- E**
- F**

A litigating party is said to have a prima facie case when the evidence in his favour is sufficiently strong for his opponent to be called on to answer it. A prima facie case, then, is one which is established by sufficient evidence, and can be overthrown only by rebutting evidence adduced by the other side.

- G**
22. The result is that the force of the evidence adduced must be such that, if unrebutted, it is sufficient to induce the court to believe in the existence of the facts stated in the charge or to consider its existence so probable that a prudent man ought to act upon the supposition that those facts exist or did happen. On the other hand, if a prima facie case has not been made out it means that there is no material evidence which can be believed in the sense as described earlier. In order to make a finding either way the court must, at the close of the case for the prosecution, undertake a positive evaluation of the credibility and reliability of all the evidence adduced so as to determine whether the elements of the offence have been established. As the trial is without a jury it is only with such a positive evaluation can the court make a determination for the purpose of s 180(2) and (3). Of course, in a jury trial where the evaluation is hypothetical the question to be asked would be whether on the evidence as it stands the accused could (and not must) lawfully be convicted. That is so because a determination on facts is a matter for ultimate decision by the jury at the end of the trial. Since the court, in ruling that a prima
- H**
- I**

facie case has been made out, must be satisfied that the evidence adduced can be overthrown only by evidence in rebuttal it follows that if it is not rebutted it must prevail. Thus, if the accused elects to remain silent he must be convicted. The test at the close of the case for the prosecution would therefore be: Is the evidence sufficient to convict the accused if he elects to remain silent? If the answer is in the affirmative then a prima facie case has been made out. This must, as of necessity, require a consideration of the existence of any reasonable doubt in the case for the prosecution. If there is any such doubt there can be no prima facie case.

23. As the accused can be convicted on the prima facie evidence it must have reached a standard which is capable of supporting a conviction beyond reasonable doubt. However, it must be observed that it cannot, at that stage, be properly described as a case that has been proved beyond reasonable doubt. Proof beyond reasonable doubt involves two aspects. While one is the legal burden on the prosecution to prove its case beyond reasonable doubt the other is the evidential burden on the accused to raise a reasonable doubt. Both these burdens can only be fully discharged at the end of the whole case when the defence has closed its case. Therefore a case can be said to have been proved beyond reasonable doubt only at the conclusion of the trial upon a consideration of all the evidence adduced as provided by s 182A(1) of the Criminal Procedure Code. That would normally be the position where the accused has given evidence. However, where the accused remains silent there will be no necessity to re-evaluate the evidence in order to determine whether there is a reasonable doubt in the absence of any further evidence for such a consideration. The prima facie evidence which was capable of supporting a conviction beyond reasonable doubt will constitute proof beyond reasonable doubt.

Berdasarkan peruntukan undang-undang yang mantap tersebut, persoalan yang perlu dijawab oleh hakim bicara di akhir kes pendakwaan adalah, cukupkah keterangan untuk mengekalkan sabitan salah ke atas tertuduh sekiranya tertuduh memilih untuk berdiam diri? Sekiranya jawapannya 'ya', maka satu kes prima facie telah berjaya dibuktikan. Ini bermakna, di akhir kes pendakwaan, pertimbangan sama ada wujudnya sebarang keraguan dalam kes pendakwaan perlulah juga dibuat. Jika ada sebarang keraguan, sudah tentulah satu kes prima facie tidak berjaya dibuktikan.

[22] Berbalik kepada rayuan di hadapan kami, PKK1 menghadapi 23 tuduhan membunuh di bawah s 302 KK. Bagi membuktikan kesemua tuduhan terhadap PKK1, PP perlulah membuktikan bahawa PKK1 telah melakukan kesalahan membunuh sebagaimana di peruntukkan di bawah s 300 KK yang peruntutannya adalah sepertimana berikut:

300 Murder

Except in the cases hereinafter excepted, culpable homicide is murder —

- (a) if the act by which the death is caused is done with the intention of causing death;

- A** (b) if it is done with the intention of causing such bodily injury as the offender knows to be likely to cause the death of the person to whom the harm is caused;
- (c) if it is done with the intention of causing bodily injury to any person, and the bodily injury intended to be inflicted is sufficient in the ordinary course of nature to cause death; or
- B** (d) if the person committing the act knows that it is so imminently dangerous that it must in all probability cause death, or such bodily injury as is likely to cause death, and commits such act without any excuse for incurring the risk of causing death, or such injury as aforesaid.
- C**

D [23] Justeru itu, elemen pertama yang perlu dibuktikan PP bagi membuktikan pertuduhan membunuh terhadap PKK1 adalah, adanya kematian yang telah berlaku. Bagi elemen ini, tidak dipertikaikan bahawa kesemua 23 orang mangsa telah mati dalam kejadian kebakaran di DQI dan identiti kesemua mangsa telah dikenal pasti melalui ujian DNA yang dijalankan SP2 dan juga pengecaman yang dibuat oleh waris-waris mangsa.

E [24] Bagi elemen kedua pertuduhan, PP perlulah membuktikan bahawa kesemua 23 orang mangsa mati akibat daripada bencana tubuh yang dialami semasa kebakaran di DQI. Dalam hal ini, adalah tidak dipertikaikan bahawa keterangan SP57 hingga SP60 yang menjalankan bedah siasat ke atas mayat-mayat mangsa telah mengesahkan bahawa kesemua mangsa mati akibat daripada kebakaran iaitu 'smoke inhalation-fire related death/soot inhalation or/and severe burn'.

F

G [25] Bagi elemen ketiga pula, PP perlulah membuktikan bahawa PKK1 adalah orang yang menyebabkan bencana tubuh ke atas kesemua mangsa atau bencana tubuh tersebut adalah kesan daripada perbuatan PKK1.

H [26] Akhirnya, elemen keempat yang perlu dibuktikan PP adalah, semasa melakukan perbuatan yang mendatangkan bencana tubuh ke atas kesemua mangsa, PKK1 sama ada:

- (a) dengan niat hendak menyebabkan kematian; atau
- (b) dengan niat hendak menyebabkan bencana tubuh yang ia tahu mungkin akan menyebabkan kematian; atau
- I** (c) dengan niat hendak menyebabkan bencana tubuh yang ia tahu bencana tubuh itu adalah cukup pada lazimnya menyebabkan kematian; atau
- (d) tahu bahawa perbuatannya itu sebegitu berbahaya hingga mungkin sekali menyebabkan kematian atau boleh menyebabkan bencana tubuh yang mungkin sekali menyebabkan kematian, dan telah melakukan

perbuatan itu tanpa apa-apa sebab bagi mendatangkan risiko yang boleh menyebabkan kematian atau bencana tubuh.

A

Beban pembuktian elemen ketiga dan keempat inilah yang menjadi pertikaian pihak pembelaan.

B

[27] Sepertimana yang telah dinyatakan sebelum ini, PP telah mengemukakan 71 orang saksi untuk membuktikan kesemua 23 pertuduhan terhadap PKK1. Tidak dipertikaikan bahawa, PP bergantung kepada keterangan ikut keadaan bagi membuktikan kesemua pertuduhan terhadap PKK1. Dengan perkataan lain, tiada saksi yang melihat PKK1 meletakkan tong gas di hadapan pintu asrama di tingkat tiga DQI, mencurahkan petrol di rak kasut atau dinding dan menyalakan api untuk membakar bangunan DQI sepertimana yang diilustrasikan sebagai punca kebakaran dalam keterangan Edwin Galaan Ak Teruki ('SP27'), iaitu Pengarah Bahagian Keselamatan Kebakaran di Ibu Pejabat Jabatan Bomba, Putrajaya.

C

D

[28] Namun begitu, adalah menjadi fakta yang tidaklah dipertikaikan bahawa PKK1 sememangnya berada di sekitar tempat kejadian sebelum berlakunya kejadian kebakaran di bangunan DQI. Berhubung dengan fakta kehadiran PKK1 di sekitar tempat kejadian, keterangan daripada kesemua saksi sama ada saksi-saksi yang dipanggil PP iaitu SP68, SP69 dan SP70 ataupun saksi-saksi yang dipanggil pihak pembelaan iaitu daripada keterangan PKK1 sendiri, SD3, Mohammat Naam bin Mukari ('SD4'), SD5 dan Nuzul Aidil Hafiz bin Yazed ('SD6') telah secara jelas mengesahkan fakta tersebut. Kronologi peristiwa mengikut masa yang dipadankan melalui keterangan daripada rakaman CCTV di bangunan PPIM juga menunjukkan kehadiran PKK1 di sekitar tempat kejadian sebelum kejadian kebakaran berlaku.

E

F

[29] Selain daripada fakta tentang kehadiran PKK1 di sekitar tempat kejadian, PP juga bergantung kepada keterangan dua orang saksi utama PP, iaitu SP68 dan SP69 untuk mengaitkan PKK1 dengan perbuatan membakar bangunan DQI. Keterangan yang dirujuk HMT dalam alasan penghakiman ('AP') adalah keterangan SP68 dan SP69 semasa berada di warung CMM pada awal pagi kejadian iaitu pada 14 September 2017. Menurut SP68 dan SP69, mereka ada terdengar perbualan berhubung dengan rancangan hendak membakar DQI. Keterangan SP68 semasa perbincangan yang dirujuk oleh HMT adalah sepertimana berikut:

G

H

S: Tadi adik kata dekat Cek Mek Molek sebelum adik tertidur adik kata ada 5 orang, lebih kurang bersama-sama adik. Ada ramai dekat situ, adik kata tidak ingat apa yang dibuat. Ada perbualan atau orang bercakap-cakap tak? Adik ingat tak siapa yang bercakap?

I

J: Tak ingat.

S: Adik boleh dengar tak perbualan itu?

- A** J: 'Man. Bila nak bakar Tahfiz?'
S: Siapa yang bercakap 'Man, bila nak bakar Tahfiz' itu?
J: Tidak ingat.
S: Man itu siapa adik?
- B** J: Aiman.
S: Aiman itu siapa, kawan adik?
J: Tidak.
S: Tapi adik kenal?
- C** J: Kenai.
S: So, maknanya Aiman ada di situ?
J: Ada.
S: Selain daripada Aiman siapa ada di situ?
- D** J: Aiman, Debab, Adli, Jupem, Shahrizal [SP69] dengan aweknya.
- Semasa menjawab kepada soalan yang dikemukakan HMT di hujung keterangan 'Siapakah di situ dipanggil Man?', SP68 menyatakan bahawa 'Man' adalah merujuk SP70. Sementara itu, keterangan SP69 yang dirujuk HMT berhubung dengan perkara yang sama dalam AP adalah seperti berikut:
- E** S: Lepas dengar Jupem panggil Adik? [Adik-SP68]
J: Adik pergi ke atas, seorang. Tak lama kemudian Aidil dan Alif pergi ke atas dan saya pun ikut dia.
- F** S: Dekat atas bukit dekat dengan air terjun ada apa?
J: Ada pondok sahaja.
S: Selepas itu apa berlaku?
J: Sampai di situ saya bersalam dengan Aiman, Shahrul, Jupem dan Debab.
- G** S: Mereka ini siapa dengan awak?
J: Kawan.
S: Sudah berapa lama kenal dengan mereka?
J: Tidak ingat.
- H** S: Kenal dengan mereka di mana?
J: Kenal di Keramat.
S: Siapa ada lagi di pondok itu?
J: Aiman, Shahrul, Debab, Adik, Aidil, Alif dengan Adli.
- I** S: Awak kenal lagi dengan Adli? Dia ada tak di mahkamah ini?
J: Ada, dia pakai baju putih.
S: Selepas itu apa berlaku?
J: Lepas beberapa minit, saya turun ke bawah dan turun ke warung CMM.

- S: Berapa orang turun? A
 J: Saya seorang, saya pergi ke Yana.
 S: Apa yang kemudian berlaku?
 J: Sebelum turun dari bukit, saya nampak ada beberapa motosikal tetapi tak ingat berapa jumlahnya. B
 S: Di mana motosikal itu?
 J: Di Taman 'Tasik Dato' Keramat, atas bukit.
 S: Awak tahu siapa yang bawa motosikal?
 J: Tak nampak. C
 S: Apa jadi dengan Adik?
 J: Adik atas bukit lagi. Lepas itu saya tidak tahu apa dia buat di atas.
 S: Lepas itu apa jadi?
 J: Lepas beberapa minit kemudian, Aidil dan Jupem turun ke Cek Mek Molek. D
 S: Seterusnya?
 J: Dalam pukul 2.30 pagi Aiman, Shahrul, Debab, Adli dan Alif turun ke bawah, ke Cek Mek Molek [Warung].
 S: Masa ini awak nampak Adik? E
 J: Pada masa itu saya tidak perasan Adik lagi.
 S: Mereka berada di mana di Cek Mek Molek?
 J: Aiman, Debab, Adli, Aidil, Alif, Shahrul, saya dan Yana duduk di kerusi di warung CMM. Saya dan Yana duduk jauh sikit.
 S: Berapa jaraknya awak dan Yana dengan mereka? F
 J: Dalam jarak tempat saya sekarang dengan tempat mesin pengimbas.
 [Mah: lebih kurang 3–4 meter]
 S: Apa yang berlaku dah ramai-ramai itu?
 J: Selepas itu saya terdengar Adli kata 'bila nak bakar Tahfiz'. Saya tak tahu dia cakap dengan siapa. Lepas itu saya ada dengar ada orang kata 'belilah minyak petrol' tapi saya tak pasti siapa yang kata. Sebab masa itu semua tengah sembang dengan gelak ketawa. G
- [30] Naratif keterangan SP68 dan SP69 semasa berada di sekitar tempat kejadian telah diringkaskan HMT dalam AP di perenggan [46] hingga [48] sepertimana berikut: H
- [46] Menurut SP69, pada jam 3 pagi, beliau telah nampak T1 bersama Shahrul menaiki sebuah motosikal dan mereka berdua pergi ke arah bukit. Pada masa itu SP69 bersama Yana, Aidil dan Alif hendak pergi ke Pasar Keramat dengan berjalan kaki untuk minum. Apabila mereka sampai di Pasar Keramat, kedai makan telah pun ditutup. Mereka pun kemudian kembali ke Taman Balak, duduk di kerusi Panjang dekat kedai D'Tasik, tidak lagi di warung CMM. Pada masa ini jam lebih kurang 4 pagi. I

- A** [47] Manakala SP68 pula, telah tertidur di atas kerusi di Warung CCM. SP68 tersedar daripada tertidur, hanya beliau seorang sahaja ada di situ. SP68 tersedar apabila melihat motosikal pengawal keselamatan menuju ke arahnya. Terkejut dengan kehadiran pengawal keselamatan tersebut, SP68 telah bertindak melarikan diri dan memanjat pagar masuk ke dalam kawasan PPIM. SP68 telah pergi ke arah
- B** belakang bangunan PPIM dan tidur semula, di situ. Pada masa tersebut menurut SP68 tiada sesiapa yang kelihatan.
- [48] Menurut SP69, pada jam 4 pagi, beliau telah tidak lagi bersama Alif dan Aidil kerana kedua-duanya telah balik ke rumah masing-masing. Pada masa tersebut juga, SP69 juga tidak tahu tentang di mana keberadaan SP68. SP69 bersama Yana duduk di satu kerusi panjang berhampiran dengan kedai D'Tasik, bersama 'Din Grenggo' (nama gelaran) yang mereka jumpa dalam perjalanan pulang dari Pasar Keramat dan sama-sama pergi ke Taman Balak. Menurut SP69 lagi di tempat mereka duduk, pandangan beliau jelas dan tidak terhalang melihat bahagian pagar belakang sekolah Tahfiz tersebut.
- C**
- D** [31] Selanjutnya, HMT membuat pertimbangan ke atas keterangan SP68 dan SP69 yang menyatakan bahawa mereka nampak PKK1 memanjat pagar belakang bangunan DQI sebelum kejadian kebakaran. Daripada keterangan SP68, HMT membuat rumusan sepertimana berikut dalam AP:
- E** [54] Menurut SP68, beliau melarikan diri daripada pengawal keselamatan Taman Balak dan melompat masuk ke dalam pagar bangunan PPIM untuk menyembunyikan diri di situ sehingga tertidur.
- [55] Apabila SP68 terjaga daripada tidur, beliau telah berpusing ke arah kanan bangunan PPIM dan pergi ke bahagian belakang tepi kiri bangunan PPIM. Pada
- F** ketika itu, SP68 telah nampak T1 sedang memanjat pagar dan masuk ke dalam kawasan sekolah tahfiz tersebut [dicamkan oleh SP68 gambar P157(d) & P158(d)].
- [56] Menurut SP68 selain daripada T1, beliau juga ada nampak seorang lagi lelaki yang juga melompat masuk bersama T1, namun SP68 tidak dapat mengesahkan siapa seorang lagi lelaki tersebut. Semasa pemeriksaan balas oleh Peguam bela, SP68
- G** dapat camkan T1, yang telah melompat pagar sekolah tahfiz tersebut kerana terdapat pencahayaan daripada lampu jalan [lihat gambar tiang lampu berhampiran pagar belakang P158C] dan pandangan mata beliau juga tidak dihalangi oleh apa-apa. Setelah itu, SP68 telah menyambung semula tidurnya di dalam pagar PPIM.
- H** [57] Keterangan SP68 di Mahkamah ini adalah sebagaimana berikut:
- S: Kemudian apa adik lihat.
- J: Saya pusing, nampak Adli.
- S: Adik baring, pusing tak berjalan? Adik pusing kepala sahaja atau ... ?
- I** J: Saya terbangun, berdiri dan pusing PPIM dan tengok tasik, lepas tu nampak Adli tengah nak panjat pagar.
- S: Adik masa itu ada berjalan sedikit lah?
- J: Ada berjalan.

S: Adik berjalan pusing hingga ke belakang atau macam mana? dik tak sampai pun pagar?

A

J: Saya sampai ke pagar.

Berkenaan dengan keterangan SP69 atas perkara yang sama, HMT telah membuat pemerhatian sepertimana berikut dalam AP:

B

[49] Pada jam lebih kurang 4.30 pagi semasa Yana dan Din Grenggo telah tertidur, semasa duduk di kerusi berdekatan kedai D' Tasik, SP69 nampak 3 buah motosikal diletakkan di Warung CCM dan ada 5 orang di situ iaitu T1, Jupem [T2], Shahrul, Aiman dan Debab.

C

[50] Selepas itu, SP69 nampak mereka berlima berjalan kaki menuju ke atas bukit berhampiran surau. Tidak lama selepas itu, mereka berlima telah turun semula dari atas bukit dan menuju ke arah belakang sekolah tahfiz tersebut. Menurut SP69, beliau dapat melihat mereka dengan jelas kerana diterangi oleh cahaya lampu jalan. SP69 camkan gambar (P157A&B) berkenaan dengan kedudukan belakang sekolah Tahfiz tersebut.

D

[51] Kemudian SP69 nampak Adli [T1] memanjat pagar belakang sekolah Tahfiz tersebut dengan seorang lagi yang beliau tidak camkan. Manakala, SP69 melihat yang lain berada di belakang sekolah Tahfiz itu berdiri sahaja. SP69 merujuk gambar yang telah dikemukakan dan ditandakan sebagai (P157D; P158C & D). Setelah melihat T1 melompat masuk pagar sekolah tersebut, SP69 telah baring di atas kerusi sambil bermain game handphone dan telah tertidur. (Mahkamah ini ada membuat lawatan di tempat kejadian ini bersama Timbalan Pendakwa Raya, peguam bela dan T1 dan T2 di kedudukan SP69 berada semasa melihat T1 melompat pagar dan mahkamah ini mendapati bahawa keterangan yang diberikan oleh SP69 boleh dipercayai).

E

F

[52] Keterangan SP69 di mahkamah ini adalah sebagaimana berikut:

S: Berapa lama awak main game tu?

J: Sampai jam lebih kurang 4.30 pagi.

G

S: Lepas itu?

J: Saya nampak 3 buah motosikal letak di warung CMM. 222.

S: Awak nampak siapa?

J: Saya tak nampak siapa yang bawa, tetapi ada 5 orang. Adli, Shahrul, Aiman, Debab dan Jupem.

H

S: Lepas itu apa jadi?

J: Lepas itu mereka pergi ke atas bukit dekat-dekat dengan surau. Mereka jalan kaki.

I

S: Macam mana awak boleh nampak mereka itu?

J: Sebab ada lampu jalan, macam tempat orang nak berjoging itu.

S: Lepas itu?

- A** J: Tak lama lepas itu, dia orang jalan kaki turun bawah, pergi ke belakang Tahfiz. Saya kemudian nampak Adli panjat pagar dekat belakang sekolah tahfiz.
S: Seterusnya?
- J: Lepas itu saya terus baring di kerusi dan main game. Lepas itu saya tertidur.
- B** S: Masa awak nampak Adli panjat pagar belakang Tahfiz yang lain-lain?
J: Saya nampak mereka ada di belakang Tahfiz, berdiri sahaja.
- [53] Selepas rakaman video bangunan PPIM (P255) dimainkan kepada SP69, beliau akui bahawa empat orang yang datang dengan dua buah motosikal.
- C**
- [32] Berkaitan dengan pengecaman ke atas PKK1, HMT merujuk kepada keputusan Mahkamah Rayuan dalam kes *Mohamad Yazri bin Minhat v Public Prosecutor* [2003] 2 MLJ 241; [2003] 2 CLJ 65 dan kes *Jaferi bin Ipee v Public Prosecutor* [2013] 3 MLJ 467; [2013] 3 CLJ 381, yang mana kedua-duanya merujuk kepada keputusan yang tersohor dalam kes *R v Turnbull and others* [1976] 3 All ER 549 dan beliau telah membuat dapatan sepertimana berikut:
- D**
- [62] Di dalam kes ini, pengecaman T1 adalah lebih kepada kebiasaan dan kekerapan dan baru sahaja dilihat oleh SP68 dan SP69. SP69 dapat camkan T1 melalui pencahayaan yang baik di tempat kejadian dan baju yang dipakai oleh T1 serta pandangan mata SP69 tidak dihalang apa-apa objek yang berada di hadapannya. SP68 juga dapat camkan T1 yang telah memanjat pagar tahfiz tersebut, dengan bantuan pencahayaan daripada lampu jalan. Oleh yang demikian,
- E**
- F** Mahkamah ini berkeputusan bahawa pengecaman yang dibuat oleh SP68 dan SP69 terhadap T1 adalah selamat diterima.
- [63] Keterangan SP68 dan SP69 adalah saksi yang boleh diyakini apabila memberi keterangan ikhlas yang mana kedua-dua saksi tersebut hanya dapat camkan T1 sahaja namun tidak camkan seorang lagi lelaki yang berada di sebelah T1 dan memanjat pagar, walhal mereka berpeluang untuk mengatakan bahawa mereka dapat cam kedua dua individu yang telah memanjat pagar sekolah tahfiz tersebut.
- G**
- [33] Jelasnya, HMT sangat teliti semasa membuat pertimbangan ke atas fakta berhubung dengan kehadiran dan pengecaman ke atas PKK1 yang dikaitkan dengan perbuatan memanjat pagar bangunan DQI sebelum kejadian kebakaran. Kami berpandangan bahawa analisis ke atas keterangan saksi-saksi serta penilaian ke atas keterangan sokongan iaitu rakaman-rakaman CCTV ditambah pula dengan adanya dua lawatan ke tempat kejadian yang dilakukan HMT bagi menggambarkan sendiri ketepatan keterangan yang diberikan oleh saksi-saksi, telah memantapkan dapatan HMT ke atas fakta-fakta tersebut. Oleh itu, tiada sebab untuk kami mengusik dapatan tersebut.
- H**
- I**

i. Isu pertama

A

[34] Namun begitu, ada satu isu yang dibangkitkan peguam PKK1 berkaitan dengan fakta yang menyatakan PKK1 telah memanjat pagar bangunan DQI. Ini adalah isu pertama yang dibangkitkan peguam PKK1 dalam hujahannya di hadapan kami. Peguam PKK1 merujuk kepada keterangan SP70 yang dikatakan bercanggah dengan keterangan SP68 dan SP69. Dihujahkan bahawa HMT sepatutnya mengambil kira keterangan SP70 bagi menjelaskan situasi yang benar-benar berlaku di belakang bangunan DQI.

B

C

[35] SP70 adalah saksi yang dipanggil PP. Tujuan PP memanggil SP70 mudah dijangkakan daripada naratif keterangan saksi-saksi yang dipanggil PP sebelum itu. SP68 mendengar perbualan yang menyatakan 'Man, bila nak bakar Tahfiz' dan semasa perbualan tersebut berlaku, PKK1 dan SP70 ada bersama. Manakala SP69 secara jelas menyatakan ada individu yang berkata 'bila nak bakar Tahfiz'. Menurut SP70 yang bernama 'Aiman' berkemungkinan adalah orang yang dinamakan 'Man' oleh SP68. Tambahan pula, rakaman CCTV di bangunan PPIM turut menunjukkan SP70 ada bersama-sama PKK1, PKK2 dan SP3 menghala ke kawasan belakang bangunan DQI pada pagi kejadian. Bersandarkan pernyataan yang diberikan SP70 kepada pihak polis semasa siasatan, PP menjangkakan SP70 akan memberikan keterangan yang selari dengan kenyataan tersebut di mahkamah. Sebaliknya jangkakan PP meleset. SP70 memberikan keterangan yang berbeza daripada kenyataan kepada pihak polis di bawah s 112 KTJ berhubung dengan apa yang berlaku di belakang bangunan DQI pada pagi sebelum kejadian kebakaran berlaku. Berasaskan percanggahan dalam keterangan SP70 tersebut, PP memohon kebenaran untuk menyoal balas saksinya sendiri di bawah s 154 AK 1950 dan permohonan PP telah dibenarkan mahkamah.

D

E

F

G

[36] Setelah membuat analisis ke atas keterangan yang ada di hadapannya, HMT membuat pemerhatian dan dapatan berikut dalam AP berkaitan dengan keterangan SP70 semasa perbicaraan:

H

I

[98] Seterusnya Mahkamah ini meneliti keterangan SP70 secara keseluruhan, bahawa SP70 bersama T1, T2 serta 1 orang lagi di beberapa tempat kejadian sebelum, semasa dan selepas kejadian kebakaran. Kedudukan SP70 pada setiap masa yang terlibat adalah sentiasa ada bersama-sama T1. Daripada rumah beliau, pergi ke pondok di atas bukit, menghisap ganja, turun ke warung CMM, pergi ke Snooker, balik ke rumah semula dan pergi semula ke Taman Balak, berada di belakang tahfiz dan keluar dari situ menaiki motor dan balik semula ke rumah, SP70 tidak pernah berpisah dengan T1 dan 2 orang lagi, ada bersama-sama di belakang tahfiz pada masa yang material. SP70 juga ada bersama-sama dengan T1 di meja di warung CMM semasa T1 berkata kepada SP70 'Man, bila nak bakar tahfiz' dan seseorang menambah 'belilah petrol'. Jika dipadankan keterangan SP68 dan SP69 melihat T1 memanjat masuk ke pagar tahfiz, dengan keterangan SP70

- A** bahawa dia bersama-sama T1 ada melalui belakang tahfiz, maka dapatan Mahkamah ini adalah SP70 bersama-sama T1 semasa T1 memanjat masuk pagar tahfiz. Ini dilihat oleh SP68 dan SP69 bahawa ada 2 orang lagi berdiri semasa T1 dilihat memanjat pagar. Semua keadaan ini menjadikan SP70 adalah rakan sejenayah T1.
- B** Dengan merujuk kepada keputusan Mahkamah Persekutuan dalam kes *Public Prosecutor v Lim Kiang Chai* [2016] 2 MLJ 153; [2016] 4 CLJ 173 dan keputusan Mahkamah Agung India dalam kes *RK Dalmia v Delhi Administration* AIR 1962 SC 1821, HMT memutuskan:
- C** [102] Berikutan SP70 adalah sahabat sejenayah, maka secara terus s 114(b) adalah terpakai, bahawa SP70 adalah tidak kredibel. Jika ada keterangan sokongan barulah keterangan SP70 boleh disandarkan.
- Section 114 Court may presume existence of certain fact.
- D** The court may presume the existence of any fact which it thinks likely to have happened, regard being had to the common course of natural events human conduct, and public and private business, in their relation to the facts of the particular case.
- ILLUSTRATIONS
- E** The court may presume —
- (a) ... ;
- (b) that an accomplice is unworthy of credit unless he is corroborated in material particulars.
- F** [103] Justeru, keterangan SP70 menyatakan bahawa dia, T1, Imran dan Jupem semasa balik ke tempat parkir setelah menghisap bom, hanya berlalu sahaja di belakang tahfiz dan T1 dan Jupem tidak ada memanjat pagar tahfiz tanpa sokongan adalah tidak boleh disandarkan apa-apa dapatan. Ia keterangan bersendirian. Keterangan itu juga mengikut s 114(b) adalah tidak kredibel. Ia bercanggah dengan keterangan SP68 dan SP69 yang nampak T1 dan seorang lagi memanjat masuk pagar tahfiz. Jawapan SP70 bahawa dia dipaksa memberi keterangan semasa siasatan polis bahawa melihat T1 dan Jupem memanjat pagar masuk ke tahfiz ini bukanlah tidak dapat disangka.
- G**
- H** [104] Oleh yang demikian mahkamah ini tidaklah boleh mengambil keterangan SP70 atas perkara ini bagi satu dapatan bahawa keterangan pendakwaan adalah bercanggah sesama sendiri tentang fakta T1 memanjat pagar tahfiz ini.
- I** [37] Berhubung dengan status SP70 sebagai seorang saksi, tidak dipertikaikan bahawa keterangan yang ada di hadapan mahkamah telah menunjukkan SP70 dan tiga orang lagi, termasuklah PKK1, sentiasa bersama semasa kelihatan berada di sekitar kawasan belakang bangunan DQI sebelum berlakunya kejadian kebakaran sepertimana pemerhatian dan dapatan HMT. Dalam hal ini, kami merujuk kepada keputusan Mahkamah Persekutuan yang dirujuk peguam PKK1 dalam hujahan, iaitu kes *Francis Antonyamy v Public*

Prosecutor [2005] 3 MLJ 389 (kes *Francis Antonysamy*). Kami turunkan sebahagian petikan yang dirujuk sepertimana berikut:

A

37. ... The question that arises is whether on these facts he can be termed as an accomplice. In *Davies v Director of Public Prosecutions* [1954] 1 All ER 507 it was held that persons who are *particeps criminis* in respect of the actual crime charged, whether as principals or accessories before or after the fact, are accomplices. In explaining the role played by these categories of persons the *Law of Evidence* by Woodroffe and Amir Ali (16th Ed) (Vol 4) says at p 3434-5:

B

A principal of the first degree is one who actually commits the crime; a principal of the second degree is a person who is present and assists in the perpetration of the crime; an accessory before the fact is one who counsels, incites, connives at, encourages or procures the commission of a crime; everyone is an accessory after the fact to a felony who, knowing a felony to have been committed by another, receives, comforts or assists him in order to enable him to escape from punishment; or rescues him from arrest for the felony; or having in custody for the felony, intentionally and voluntarily suffers him to escape; or apposes his apprehension.

C

D

[38] Daripada keterangan yang ada dan berpandukan prinsip undang-undang yang dirujuk Mahkamah Persekutuan dalam kes *Francis Antonysamy*, kami berpandangan bahawa tiada silapnya dapatan HMT yang mendapati SP70 adalah seorang rakan sejenayah. SP70 dibuktikan telah berada bersama-sama dengan PKK1 pada setiap masa yang material. Daripada keadaan dan keberadaan SP70 yang sentiasa bersama PKK1 di tempat kejadian, bolehlah dibuat inferens bahawa SP70 tahu apa yang dilakukan PKK1 pada pagi kejadian. Sebagai rakan sejenayah, SP70 ada sebab untuk membantu PKK1 melepaskan diri daripada kesemua pertuduhan yang dikenakan. SP70 adalah termasuk dalam kategori 'everyone is an accessory after the fact to a felony who, knowing a felony to have been committed by another, receives, comforts or assists him in order to enable him to escape from punishment' sepertimana yang dinyatakan Woodroffe dan Amir Ali dalam buku *Law of Evidence*.

E

F

G

[39] Seperkara lagi, SP70 tidak menafikan bahawa dia ada memberikan kenyataan kepada pihak polis semasa disoal siasat. Namun begitu, SP70 telah memberikan keterangan yang berbeza di mahkamah. Apabila ditanya tentang perbezaan keterangannya, SP70 menyatakan bahawa dia terpaksa. Dengan itu, PP telah memohon untuk menyoal balas SP70, saksinya sendiri. Semasa disoal balas, SP70 memberikan keterangan seperti berikut:

H

I

PEMERIKSAAN BALAS TPR

S: Tadi kata ada beri percakapan pada polis?

J: Ya.

- A** S: Saya rujuk salinan rakaman percakapan tersebut. Ada tandatangan awak setiap muka surat?
J: Ya.
- B** S: Percakapan awak kata di tangga kali kedua ke tasik awak berempat hisap ganja dan awak kata ada perbualan tentang bom sahaja?
J: Ya.
S: Cadangkan semasa di tangga, awak ada perbualan Adli telah mengatakan dan beritahu jom bakar tahfiz, setuju?
J: Tidak setuju.
- C** S: Masa keterangan awak, Jupem buang bom dalam tasik dan lalu belakang tahfiz. Cadangkan semasa awak lalu belakang tahfiz, awak berempat berhenti belakang tahfiz dan Adli dan Jupem melompat pagar tahfiz dan masuk dalam tahfiz. Awak dan Amran tunggu di luar?
J: Tak setuju.
- D** S: Cadangkan masa lompat ke dalam, Adli dan Jupem bawa sebotol air mineral yang berisi petrol?
J: Tak setuju.
- E** S: Katakan lepas 15-20 minit mereka keluar semula dari tahfiz pergi ke motosikal dan awak semua beredar dari tempat itu?
J: Setuju.
- F** Nampaknya, SP70 tidak bersetuju dengan kenyataan yang diberikannya kepada pihak polis berhubung dengan perbuatan PKK1 memanjat pagar bangunan DQI. Begitu juga dengan perbualan oleh PKK1 untuk membakar DQI dan botol air mineral berisi petrol yang dipegang PKK1 pada pagi kejadian. Semasa disoal balas oleh peguam PKK1, SP70 menyatakan dia dipaksa memberikan kenyataan terhadap PKK1. Menurut SP70, ada tiga ke empat orang polis memaksanya dengan cara disebat dengan paip getah di tapak kaki, dipukul di bahagian badan dan dipaksa menjilat tapak kaki polis. Semasa disoal semula oleh PP, PKK1 bersetuju dia tidak membuat sebarang aduan atau laporan polis berkaitan dengan paksaan atau pukulan oleh pihak polis semasa siasatan.
- G**
- H** [40] Jelasnya, PP tidak memohon untuk mencabar kebolehpercayaan keterangan SP70 dengan mengadakan prosiding 'impeachment' setelah selesai disoal balas. Sebaliknya, PP meneruskan prosiding pemeriksaan utama SP70. Hanya di akhir kes pendakwaan, barulah PP berhujah bahawa SP70 berbohong dalam keterangannya kerana SP70 adalah saksi berkepentingan
- I** yang boleh melakukan apa sahaja untuk membantu PKK1 meloloskan diri daripada pertuduhan. Turut diujahkan bahawa sekiranya benarlah SP70 dipukul dan dipaksa memberikan kenyataan terhadap PKK1, SP70 ada banyak ruang dan peluang untuk membuat aduan, termasuklah aduan kepada majistret semasa direman ataupun dengan membuat laporan polis.

[41] Daripada AP, nampaknya HMT lebih condong kepada pandangan bahawa SP70 adalah saksi rakan sejenayah berbanding dengan hujahan PP yang menyatakan bahawa SP70 adalah saksi berkepentingan. Berdasarkan pandangan HMT tersebut, beliau tidak menerima keterangan SP70 kerana tiada keterangan sokongan. Persoalannya, sama ada wujud kesilapan atau salah arahan dalam pandangan HMT tersebut?

A

B

[42] Undang-undang berhubung dengan keterangan rakan sejenayah adalah jelas. Seksyen 133 AK 1950 memperuntukkan:

133 Accomplice

C

An accomplice shall be a competent witness against an accused person; and a conviction is not illegal merely because it proceeds upon the uncorroborated testimony of an accomplice.

Kebiasaannya isu berkaitan keterangan rakan sejenayah timbul apabila rakan sejenayah yang tidak didakwa akan dipanggil PP untuk memberikan keterangan yang menunjukkan tertuduh telah melakukan kesalahan. Oleh kerana sifatnya sebagai rakan sejenayah, maka ada satu lagi peruntukan iaitu di bawah s 114 ilustrasi (b) AK 1950 yang membuat anggapan bahawa keterangan rakan sejenayah tidak layak diberikan kredit dan perlu kepada keterangan sokongan.

D

E

[43] Nampaknya, kedua-dua peruntukan tersebut kelihatan saling bercanggah di antara satu sama lain. Hakikatnya, kedua-dua peruntukan tersebut perlulah dibaca secara bersama dengan harmoni, iaitu saling menyokong di antara satu sama lain. Memandangkan s 133 AK 1950 adalah peruntukan utama, dan s 114 ilustrasi (b) adalah berkaitan dengan anggapan sahaja, maka secara lazimnya keterangan rakan sejenayah haruslah diterima berdasarkan penggunaan ungkapan 'shall be a competent witness' dalam s 133. Oleh itu, peruntukan s 114 ilustrasi (b) tidak boleh mengatasi peruntukan s 133. Namun begitu, peruntukan s 114 ilustrasi (b) masih boleh diaplikasikan dan penggunaannya akan bergantung kepada fakta yang dikemukakan dalam sesuatu kes pendakwaan. Berdasarkan peruntukan undang-undang tersebut, perlulah juga ditekankan bahawa Mahkamah haruslah mengingatkan dirinya sendiri akan bahaya penerimaan keterangan rakan sejenayah tanpa sokongan bagi mendapati tertuduh bersalah berdasarkan keterangan sedemikian. Lihat keputusan Mahkamah Rayuan dalam kes *Daimon bin Banda v Public Prosecutor* [1953] 1 MLJ 23 dan keputusan Mahkamah Agong dalam kes *Ng Yau Thai v Public Prosecutor* [1987] 2 MLJ 214; [1987] 1 CLJ 358.

F

G

H

I

[44] Berbalik kepada rayuan PKK1, kami bersetuju dengan pandangan HMT iaitu keterangan SP70 boleh dikategorikan sebagai keterangan rakan sejenayah dan prinsip undang-undang berkenaan kebolehterimaan keterangan rakan sejenayah perlulah diberikan pertimbangan. Namun begitu, kami

- A mempunyai pandangan yang berbeza tentang perlunya keterangan sokongan sebelum boleh mahkamah menerima keterangan SP70 sepertimana yang diputuskan HMT. Ini kerana, rakan sejenayah masih lagi saksi yang kompeten di bawah s 133 AK 1950 dan tugas untuk membuktikan pertuduhan dalam sesuatu kes adalah sentiasa di bahu PP.
- B
- C [45] Di hadapan HMT, terdapat situasi yang mana telah ditunjukkan bahawa adanya keterangan rakan sejenayah, iaitu keterangan SP70, yang memberi keterangan yang berbeza daripada kenyataannya kepada pihak polis. Tugas HMT sebagai hakim bicara adalah untuk menilai keseluruhan keterangan yang ada di hadapannya di akhir kes pendakwaan. Berdasarkan keterangan tersebut, HMT sebagai hakim bicara ada budi bicara untuk memutuskan sama ada untuk menerima atau menolak keterangan SP70. Dalam tindakan ini, HMT telah memutuskan untuk menolak keterangan SP70. Kami berpandangan bahawa tiada silapnya keputusan HMT tersebut atas alasan bahawa keterangan SP70 adalah keterangan rakan sejenayah yang telah memberikan keterangan bercanggah dengan keterangan saksi-saksi yang dikemukakan PP.
- D
- E [46] Selain itu, kami juga memberikan pertimbangan ke atas penghujahan PP berhubung dengan keterangan SP70 yang disifatkan sebagai saksi berkepentingan. Kami berpandangan, sebagai rakan sejenayah SP70 ada kepentingan untuk membantu PKK1 melepaskan diri daripada pertuduhan. Oleh kerana sifat keterangan SP70 sebagai saksi berkepentingan, maka
- F keterangan SP70 perlulah dinilai dan dipertimbangkan dengan berhati-hati oleh Mahkamah. Lihat keputusan Mahkamah Rayuan dalam kes-kes *Hemankumar all Subramaniam v Public Prosecutor* [2020] MLJU 217; *Rozmi bin Yusof v Public Prosecutor* [2013] 5 MLJ 66 dan keputusan Mahkamah Persekutuan dalam kes *Magendran all Mohan v Public Prosecutor* [2011] 6 MLJ
- G 1; [2011] 1 CLJ 805.
- H [47] Walau apa pun keputusan yang dicapai HMT berhubung dengan keterangan SP70, kami di peringkat rayuan perlulah menilai semula segala keterangan yang ada berdasarkan rekod rayuan semasa membuat pertimbangan. Berdasarkan keterangan saksi-saksi yang dikemukakan PP, kami mendapati bahawa tindakan HMT menolak keterangan SP70 ada asasnya dan boleh diterima. SP68 dan SP69 telah memberi keterangan bahawa mereka ada mendengar perbualan tentang adanya rancangan untuk membakar bangunan DQI. SP68 mendengar perbualan tetapi tidak pasti siapa yang berkata 'Man, bila nak bakar Tahfiz'. Walaupun begitu, SP68 secara spesifik menamakan SP70 sebagai orang yang dinamakan 'Man'. SP69 pula secara jelas menamakan PKK1 sebagai orang-orang yang berkata 'bila nak bakar tahfiz' dan ada orang yang menjawab 'belilah minyak petrol' walaupun tidak dapat
- I

dikenal pasti orang yang menjawab tersebut. Semua perbualan tersebut berlaku di awal pagi 14 September 2017, iaitu sebelum kejadian kebakaran berlaku.

A

[48] Seterusnya, SP68 dan SP69 memberikan keterangan bahawa mereka melihat PKK1 memanjat pagar di belakang bangunan DQI pada pagi sebelum kejadian kebakaran. Faktor-faktor yang menyokong pengecaman SP68 terhadap PKK1 adalah jarak yang dekat di antara lapan ke sepuluh meter sahaja dari tempat PKK1 dilihat memanjat masuk bangunan DQI, keadaan lampu jalan yang banyak dan terang berdekatan pagar belakang bangunan DQI seperti ditunjukkan dalam gambar P158 (A) hingga (C), SP68 telah lama berada di sekitar tempat kejadian pada malam dan pagi kejadian, SP68 telah lama kenal dengan PKK1, PKK2, SP70 dan SD3 kerana mereka tinggal di kawasan yang sama dan sekitar tempat kejadian adalah tempat yang biasa mereka kunjungi SP68.

B

C

D

[49] Bagi SP69 pula, walaupun berada agak jauh iaitu kira-kira 80 hingga 100 meter daripada pagar belakang bangunan DQI, SP69 telah secara positif mengesahkan PKK1 yang memanjat pagar bangunan DQI pada pagi kejadian. Faktor-faktor yang menyokong pengecaman adalah, SP69 telah lama mengenali PKK1 dan tiga individu lain yang ada bersamanya, pencahayaan yang cukup terang dari lampu yang banyak sepanjang laluan taman dan kawasan belakang bangunan DQI yang memudahkan pengecaman dan tiadanya halangan pandangan daripada tempat SP69 melepak ke bahagian pagar belakang bangunan DQI.

E

F

[50] Dalam hal pengecaman oleh saksi, dalam rayuan ini pengecaman SP68 dan SP69 terhadap PKK1, kami ingin merujuk kepada keputusan mahkamah ini dalam kes *Tan Kim Ho & Anor v Public Prosecutor* [2009] 3 MLJ 151; [2007] 6 CLJ 557 yang memutuskan:

G

[9] For our part, we would gratefully adopt and apply as our own the following passage in the judgment of Karthigesu JA delivered for the Singapore Court of Appeal in *Thomas Heng Aik Ren v Public Prosecutor* [1998] 3 SLR 465. His Honour said:

H

In adapting the *Turnbull* guidelines for our local system, we have reworked the *Turnbull* guidelines into the following three step test. The first question which a judge should ask when encountering a case against the accused depends wholly or substantially on the correctness of the identification evidence which is alleged by the defence to be mistaken.

I

If so, the second question should be this. Is the identification evidence of good quality, taking into account the circumstances in which the identification by the witness was made? *A non-exhaustive list of factors which could be considered include the length of time that the witness observed the accused, the distance at which the observation was made, the presence of obstruction in the way of the observation, the*

- A *number of times the witness had seen the accused, the frequency with which the witness saw the accused, the presence of any special reasons for the witness to remember the accused, the length of time which had elapsed between the original observation and the subsequent identification to the police and the presence of material discrepancies between the description of the accused as given by the*
- B *witness and the actual appearance of the accused. In considering the circumstances in which the identification was made, the judge should take note of any specific weaknesses in the identification evidence. If the evaluation of the identification evidence, the judge is satisfied that the quality of the identification is good, he may then go on to safely assess the value of the identification evidence.*
- C Where the quality of the identification evidence is poor, the judge should go on to ask the third question. Is there any other evidence which goes to support the correctness of the identification? If the judge is unable to find other supporting evidence for the identification evidence, he should then be mindful that a conviction which relies on such poor identification would be unsafe. The supporting evidence need not be corroborative evidence of the kind required in *R v Baskerville* [1916] 2 KB 658. What the supporting evidence has to be is evidence that makes the judge sure that there was no mistake in the identification. (Penekanan ditambah.)
- D
- E Tambahan pula, bagi mengesahkan keterangan berkaitan dengan pengecaman oleh SP69 ke atas PKK1, HMT telah mengadakan lawatan ke tempat kejadian sebanyak dua kali iaitu pada 31 Julai 2019 dan 10 Disember 2019. Menurut catatan dalam AP di perenggan [51], HMT ada membuat pemerhatian berikut:
- F ... [Mahkamah ini ada membuat lawatan di tempat kejadian ini bersama Timbalan Pendakwa Raya, Peguam bela dan T1 dan T2 di kedudukan SP69 berada semasa melihat T1 melompat pagar dan Mahkamah ini mendapati bahawa keterangan yang diberikan oleh SP69 boleh dipercayai].
- G [51] Jelasnya, SP68 dan SP69 telah memberikan keterangan pengecaman daripada dua sudut yang berbeza kerana mereka berada di dua tempat yang berbeza. Oleh itu, kemungkinan untuk mereka mengada-adakan keterangan untuk mengenakan PKK1 tidak akan berlaku. Tambahan pula, PKK1 sendiri dalam keterangan pembelaannya bersetuju bahawa tiada sebab untuk SP68 dan SP69 menganiayainya semasa memberikan keterangan tentang perbualan hendak membakar DQI ataupun keterangan berkaitan pengecaman ketika PKK1 dikatakan memanjat pagar belakang bangunan DQI pada pagi kejadian kebakaran.
- H
- I [52] Selain itu, keterangan SP68 dan SP69 disokong melalui rakaman CCTV yang dipasang di bangunan PPIM. Rakaman tersebut secara jelas menunjukkan PKK1, PKK2, SP70 dan SD3 berada di sekitar bangunan DQI sebelum kejadian kebakaran berlaku. Keterangan CCTV yang sama juga dengan secara jelas menunjukkan kehadiran SP68 di sekitar bangunan PPIM

yang terletak bersebelahan dengan bangunan DQI. Keterangan tersebut menyokong keterangan SP68 yang menyatakan bahawa dia berada dalam jarak yang dekat ketika melihat PKK1 memanjat pagar bangunan DQI bersama-sama seorang lagi yang tidak dapat dikenali.

[53] Berdasarkan kepada keterangan yang ada, terutamanya keterangan pengecaman yang positif ke atas PKK1 yang dilihat memanjat masuk melalui pagar belakang bangunan DQI, serta sifat dan bentuk keterangan SP70 sebagai keterangan rakan sejenayah dan saksi berkepentingan, kami mendapati bahawa tidak ada kesilapan dilakukan HMT apabila menolak keterangan SP70. Mahkamah Persekutuan melalui keputusan Raja Azlan Shah HMP (Baginda pada ketika itu) dalam kes *Public Prosecutor v Datuk Haji Harun bin Haji Idris (No 2)* [1977] 1 MLJ 15 telah memutuskan sepertimana berikut:

In my opinion discrepancies there will always be, because in the circumstances in which the events happened, every witness does not remember the same thing and he does not remember accurately every single thing that happened. It may be open to criticism, or it might be better if they took down a notebook and wrote down every single thing that happened and every single thing that was said. But they did not know that they are going to be witnesses at this trial. I shall be almost inclined to think that there are no discrepancies, it might be suggested that they have concocted their accounts of what had happened or that had been said because their versions are too consistent. The question is whether the existence of certain discrepancies is sufficient to destroy their credibility. *There is no rule of law that the testimony of a witness must be either be believed in its entirety or not at all. A court is fully competent, for good and cogent reasons, to accept one part of the testimony of a witness and to reject the other. It is therefore, necessary to scrutinize each evidence very carefully as this involves the question of weight to be given to certain evidence in particular circumstances.* (Penekanan ditambah.)

Oleh itu, kami mendapati bahawa isu pertama yang dibangkitkan peguam PKK1 adalah tidak bermerit.

ISU SAMPINGAN DALAM ISU PERTAMA

[54] Selain isu pengecaman PKK1 terdapat dua isu sampingan yang dibangkitkan peguam PKK1 di peringkat kes PP. Isu-isu tersebut adalah berhubung dengan penerimaan masuk keterangan SP66, iaitu ASP Mohd Shafizan bin Sazali oleh mahkamah di bawah s 27 AK 1950 dan isu pertuduhan yang berkaitan dengan niat bersama di bawah s 34 KK. Kedua-dua isu ini tidaklah diujahkan secara panjang lebar oleh peguam perayu kerana lebih memberikan tumpuan kepada tiga isu utama.

ISU S 27 AK 1950

[55] Berkenaan dengan isu keterangan di bawah s 27 AK 1950, peguam PKK1 berhujah bahawa HMT terkhilaf apabila menerima masuk keterangan

- A SP66 berhubung dengan penemuan pemetik api di atas katil dalam sebuah bilik yang mana pintunya adalah terbuka dan bilik tersebut dikongsi bersama-sama adiknya. Lagipun, pemetik api tersebut tidak mempunyai sifat disembunyikan dan pihak polis telah pun mempunyai pengetahuan berkenaan bilik tersebut kerana pernah digeledah sebelum itu oleh pegawai penyiasat
- B semasa menyita beberapa helai pakaian PKK1. Dengan itu, peruntukan s 27 AK 1950 berhubung penemuan pemetik api tersebut tidak terpakai terhadap PKK1.
- C [56] Undang-undang berhubung dengan penerimaan keterangan yang membawa kepada penemuan barang kes di bawah s 27 AK 1950 adalah mantap. Mahkamah Persekutuan dalam kes *Francis Antonysamy* telah memutuskan bahawa:
- D 30. The object of the voluntariness rule in s 24 is therefore to preserve the privilege. The resultant critical issue for determination is whether this privilege also extends to s 27. If this privilege is to be read as a part of s 27 the information supplied under the section must, in the first place, be also subject to the voluntariness rule in s 24. If it is not so subjected s 27 will not be governed by the privilege. It has been established by a long line of authorities that s 27 is independent and is not subject to the voluntariness rule in s 24. See, for example, *Lee Kok Eng v Public Prosecutor* [1976] 1 MLJ 125 *Chong Soon Koy v Public Prosecutor* [1977] 2 MLJ 78 *Chandrasekaran & Ors v Public Prosecutor* [1971] 1 MLJ 153 and *Wai Chan Leong v Public Prosecutor* [1989] 3 MLJ 356. Then came *Md Desa bin Hashim v Public Prosecutor* [1995] 3 MLJ 350 where it was ruled that in order for information supplied under s 27 to be admissible it must be voluntary. The law was reinstated to its rightful position in *Goi Ching Ang v Public Prosecutor* [1999] 1 MLJ 507. In our opinion it is illogical to suggest that s 27 is subject to the voluntariness rule in s 24. If that were to be so the desired evidence can be admitted under s 24 without there being any need for s 27. The fact that s 27 has been specifically enacted is therefore a clear indication that it has a purpose of its own to serve. As it applies only to a restricted and specified type of evidence as opposed to s 24 it can only mean that it is an independent provision which is unaffected by s 24, or, for that matter, any other statutory provision regulating the manner of taking or recording statements from any person. This is illustrated by the established rule that information relating to facts discovered in consequence of a confession rendered inadmissible by reason of being involuntary is still admissible under s 27 (see *R v Warickshall* (1783) 1 Leach 263; *R v Lockhart* (1785) 1 Leach 386). Thus, the existence of s 27 on its own without being affected by s 24, s 113 and s 37A of the Dangerous Drugs Act 1952 was correctly recognised by this court in *Wai Chan Leong v Public Prosecutor* [1989] 3 MLJ 356. That would also be the inevitable result of the relationship between s 112 and s 27. The corollary is that s 27 is not subject to the voluntariness rule or any other prescribed mode of recording statements. Even the passage from *Goi Ching Ang v Public Prosecutor* [1999] 1 MLJ 507 referred to by learned counsel does not support the stand taken by him. This court referred to s 112 in that case not as a condition of admissibility of information under s 27 but as a ground for excluding such evidence in the exercise of the discretion of the court. Both are different concepts. Since voluntariness is not a condition of admissibility of
- E
- F
- G
- H
- I

information supplied under s 27 the privilege against self-incrimination which is manifested in an involuntary statement or in a statement made in breach of the requirements of s 112 must be deemed to have been impliedly abrogated insofar as s 27 is concerned. It follows that the argument of learned counsel that s 27 is subject to the voluntariness rule in s 24 and the privilege against self-incrimination in s 112 cannot be sustained.

A

B

[57] Menurut keterangan SP66, soal siasat ke atas PKK1 telah dijalankan olehnya dengan tiga orang anggota polis yang lain, termasuklah seorang jurugambar. Semasa soal siasat, PKK1 menyatakan pemetik api yang digunakan semasa kejadian ada disimpan di atas meja kecil dalam bilik tidur. Kata-kata amaran di bawah s 112 KTJ telah dibacakan dan PKK1 telah memandu arah SP66 dan anggotanya ke rumahnya. Hasil maklumat PKK1, satu pemetik api jenama Cricket berwarna oren ('P291') telah ditemui di atas katil dalam bilik. SP66 merampas pemetik api tersebut dan diserahkan kepada SP71 setelah selesai proses dokumentasi.

C

D

[58] Setelah meneliti keterangan, kami bersetuju dengan dapatan HMT yang mendapati penemuan P291 adalah hasil daripada keterangan PKK1 sendiri. Tanpa maklumat PKK1, SP66 tidak akan mengetahui kewujudan dan penemuan P291. Kami berpandangan bahawa fakta mengenai penemuan P291 adalah satu fakta yang relevan kepada isu, iaitu isu yang berkaitan dengan pembuktian pertuduhan terhadap PKK1. Pada masa yang sama, kami juga mendapati bahawa pihak pembelaan gagal untuk mengetepikan keterangan berhubung penemuan P291. Tiada cabaran atau keterangan yang dapat dikemukakan pihak pembelaan bagi menunjukkan di atas imbalan kebarangkalian P291 boleh diketepikan. Dalam hal ini kami sekali lagi merujuk kepada keputusan kes *Francis Antonyamy* yang memutuskan:

E

F

32. The party that is seeking to have evidence excluded in the exercise of the discretion of the Court has the onus of showing, on the balance of probabilities, that the discretion should be exercised in its favour. In this regard reference may be made again to the judgment of the High Court in *PP v Mohd Farid bin Mohd Sukis & Anor* [2002] 3 MLJ 401 at pp 412–413:

G

The Australian courts have held that the party seeking to have evidence ruled inadmissible in the exercise of the discretion of the court has the onus of showing, on the balance of probabilities, that the discretion should be exercised in that way (see *R v Lee* (1950) 82 CLR 133; *Wendo v R* (1964) 109 CLR 559; *Cleland v R* (1982) 151 CLR 1; *Van Der Meer v R* (1988) 62 ALJR 656). As Kerry Stephens says in his book entitled *Voir Dire Law* at p 58:

H

I

It follows that the party seeking the exclusion of the evidence must satisfy the court that the circumstances are such that the court should exercise its discretion in favour of the party making the application.

- A [59] Walaupun keterangan yang membawa kepada penemuan P291 boleh diterima masuk, kami mendapati bahawa tiada keterangan secara terus yang dikemukakan PP yang boleh mengaitkan P291 dengan kebakaran bangunan DQI. Apa yang ada hanyalah keterangan SP4 yang menjumpai dua tong gas dan keterangan SP5 yang menyatakan bahawa pemeriksaan di tempat kejadian
- B menunjukkan ada kehadiran 'accelerant' di luar pintu masuk bilik di tingkat 3 bangunan DQI. Tiada keterangan yang menunjukkan P291 digunakan PKK1 untuk memulakan kebakaran. Mengikut rekod, pengakuan PKK1 berhubung dengan kegunaan P291 di tempat kejadian telah dipadamkan setelah mahkamah menerima bantahan peguam PKK1.
- C
- D [60] Namun begitu, kami turut memberikan pertimbangan ke atas keputusan HMT yang menerima keterangan yang membawa kepada penemuan P291 boleh diambil kira sebagai satu kelakuan PKK1 di bawah s 8 AK 1950. Di perenggan 120 AP, HMT memutuskan:
- E [120] Keterangan SP66 berkenaan dengan tunjuk arah oleh T1 kepada penemuan dan rampasan satu pemetik api di atas katil di dalam bilik di rumahnya juga adalah relevan di bawah s 8 Akta Keterangan. Keterangan tersebut membuktikan bahawa T1 mempunyai pengetahuan terhadap pemetik api yang digunakannya semasa membakar sekolah tahfiz tersebut. Sehubungan dengan itu, di dalam kes *AN Venkatesh and another v State of Karnataka* [2005] 7 SCC 714, Mahkamah Agung India memutuskan seperti berikut:
- F By virtue of s 8 of the Evidence Act the conduct of the accused person is relevant if such conduct influences or is influenced by any fact in issue or relevant fact. The evidence of the circumstance, simpliciter that the accused pointed out to the police office1 the place where the dead body of the kidnapped boy was found and on their pointing out the body was exhumed, would be admissible as conduct under s 8 irrespective of the fact whether the statement made by the accused contemporaneously with or antecedent to such conduct falls within the purview of s 27 or not as held by this court in *Prakash Chand v State (Delhi Admn)* [1979] AIR 400. Even if we should (sic) that the disclosure statement made by the accused appellants (exh P15 and P16) is not admissible under s 27 of the Evidence Act still it is relevant under s 8. The evidence of the Investigating Officer and PWs 1, 2, 7 and PW4 the spot mahazar witness that the accused had taken them to the spot and pointed out the place where the dead body was buried, is an admissible piece of evidence under s 8 as the conduct of the accused.
- G Presence of A-1 and A-2 at a place where ransom demand was to be fulfilled and their action of fleeing on spotting the police party is a relevant circumstance and are admissible under s 8 of the Evidence Act. (Emphasis added.)
- H
- I HMT seterusnya merujuk kepada keputusan Mahkamah Persekutuan dalam kes *Pathmanabhan all Nalliannan v Public Prosecutor and other appeals* [2017] 3 MLJ 141 (kes *Pathmanabhan*) yang memutuskan:
- [127] At any rate it is apposite to clarify here that even if information pursuant to s 27 of the EA is found in admissible, that piece of inadmissible evidence does not automatically affect the admissibility of the evidence of subsequent conduct under

- s 8 of the EA (*Amathevelli a/p P Ramasamy v Public Prosecutor* [2009] 2 MLJ 367; [2009] 3 CLJ 109; *Prakash Chand v State (Delhi Administration)*). A
- [128] That conduct of pointing to the places where the items were discovered by the second and fourth accused persons, which was subsequent to an offence, falls squarely within the ambit of 'the conduct of any person an offence against whom is the subject of any proceeding'. B
- [129] As held by the Court of Appeal, we hold that the conduct of pointing to the places where the items were found is relevant and admissible (*Prakash Chand v State (Delhi Administration)* 1979 AIR 400). Chinnappa Reddy J said at p 404:
- The evidence of the circumstances, simpliciter, that an accused person led a Police Officer and pointed out the place where stolen articles or weapons which might have been used in the commission of the offence were found hidden, would be admissible as conduct, under s 8 of the Evidence Act, irrespective of whether any statement by the accused contemporaneously with or antecedent to such conduct falls within the purview of s 27 of the Evidence Act ... C
- [130] The conduct of the second and fourth accused persons is consistent with them knowing of the places where the items connected to the crime of murder were disposed of. This view is consistent with the view held by the learned trial judge where he said: D
- The only inference that I could make on the conduct of the second and fourth accused in providing the information in this case was that they were in possession of the items found and had tried to destroy and conceal these items by scattering and leaving them at various places. E
- [131] We are also satisfied that the act of pointing by the second and fourth accused persons at the spots where items connected to the murder were found is admissible as conduct, as provided for under s 8 of the EA. F
- [61] Berdasarkan kepada keputusan kes *Pathmanabhan* kami bersetuju dengan dapatan HMT yang memutuskan bahawa perbuatan PKK1 memilih salah satu pemetik api, iaitu P291, daripada beberapa pemetik api yang ada dalam bilik tidur PKK1, menunjukkan PKK1 tahu pemetik api mana yang digunakan olehnya untuk memulakan kebakaran di bangunan DQI. Perbuatan PKK1 tersebut boleh diterima di bawah s 8 AK 1950. Perkara ini sudah tentulah menjadi sebahagian daripada keterangan ikut keadaan yang menyokong pembuktian kes *prima facie* terhadap PKK1. G
- ISU NIAT BERSAMA S 34 KK H
- [62] Isu sampingan kedua di bawah isu pertama adalah berkaitan dengan isu niat bersama di bawah s 34 KK. Dihujahkan bahawa HMT tidak membuat sebarang pertimbangan ke atas isu tersebut dalam AP beliau, walaupun PKK1 dituduh di bawah s 302 KK dan dibaca bersama-sama s 34 KK. Oleh itu, dihujahkan bahawa wujudnya kecacatan yang boleh menimbulkan kelompangan yang material dalam kes PP. I

- A [63] Berhubung dengan isu niat bersama, sememangnya setiap pertuduhan asal yang dikenakan terhadap PKK1 dan PKK2 ada dinyatakan dibaca bersama s 34 KK. Namun begitu, setelah PKK2 dilepas dan dibebaskan daripada kesemua 23 pertuduhan di akhir kes pendakwaan, maka pertuduhan pindaan telah dibuat terhadap PKK1. Nota Keterangan yang dapat dilihat di
- B ms 895–896 Rekod Rayuan Jld 2(5) di Kandungan 12 adalah sepertimana berikut:

Ini adalah keputusan untuk kes 458-(1–23)–01 tahun 2018, iaitu di akhir kes pendakwaan.

- C Setelah meneliti keterangan kes pihak pendakwaan secara maksima dan hujahan-hujahan pihak-pihak ke atas kesemua 23 pertuduhan di bawah s 302 Kanun Keseksaan, dengan ini mahkamah memutuskan pihak pendakwaan hanya berjaya membuktikan suatu kes prima facie ke atas penama pertama sahaja untuk kesemua pertuduhan, manakala untuk penama kedua mahkamah membebas dan melepaskan beliau tanpa dipanggil membela diri. Dengan ini penama pertama
- D dipanggil membela diri untuk kesemua 23 pertuduhan dengan pindaan seperti berikut:

- E Bahawa kamu dengan seorang lagi yang tidak dapat dikenali pada 14 September 2017 di antara jam 4.25 pagi hingga 4.45 pagi di Pusat Tahfiz Darul Quran Ittifaqiyah, Jalan Keramat Hujung, Kampung Dato' Keramat, dalam Daerah Wangsa Maju, di dalam Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur bagi mencapai niat kamu berdua telah melakukan bunuh dengan menyebabkan kematian.

Saya akan baca pertuduhan ini apabila tarikh membela diri nanti untuk memasukkan 23 nama si mati, Oleh yang demikian, kamu telah melakukan satu kesalahan yang boleh dihukum di bawah s 302 Kanun Keseksaan.

- F Jelasnya, tuduhan pindaan menyebut bahawa PKK1 bersama-sama seorang lagi yang tidak dapat dikenali telah melakukan kesalahan dan mahkamah menghendaki PKK1 membela diri di atas pertuduhan pindaan tersebut tanpa memasukkan peruntukan niat bersama di bawah s 34 KK.

- G [64] Undang-undang berhubung dengan niat bersama di bawah s 34 KK adalah jelas. Bagi memudahkan pemahaman, keputusan Mahkamah Rayuan di Singapura dalam kes *Mimi Wong & Anor v Public Prosecutor* [1972] 2 MLJ 75 ada membuat pemerhatian berikut:

- H The next argument advanced depends on the interpretation of s 34. It is argued this section can only be applied if the common intention of the persons accused of an offence is to commit the offence with which they are charged. In other words, it is argued that the second appellant will not be guilty of the offence under s 302 of the Penal Code unless the common intention of the appellants was to cause the death of
- I Mrs Watanabe, or was such other intention as is mentioned in s 300 of the Penal Code. Section 34 is in these words:

When a criminal act is done by several persons, in furtherance of the common intention of all, each of such persons is liable for that act in the same manner as if the act were done by him alone.

There is no doubt that for this section to apply there must be in existence a common intention between all the persons who committed the criminal act, and that a criminal act be done in furtherance of that common intention. When these two requirements are proved, each of such persons would be liable for the entire criminal act in the same manner as if he had done it alone. The Privy Council in *Mahboob Shah v Emperor* AIR 1945 PC 118 said this of s 34:

Section 34 lays down a principle of joint liability in the doing of a criminal act. The section does not say 'the common intentions of all' nor does it say 'an intention common to all'. Under the section, the essence of that liability is to be found in the existence of a common intention animating the accused leading to the doing of a criminal act in furtherance of such intention. To invoke the aid of s 34 successfully, it must be shown that the criminal act complained against was done by one of the accused persons in the furtherance of the common intention of all. If this is shown, then liability for the crime may be imposed on any one of the persons in the same manner as if the act were done by him alone.

In an earlier case, *Barendra Kumar Ghosh v Emperor* AIR 1925 PC 1 the Privy Council said:

Section 34 deals with the doing of separate acts, similar or diverse, by several persons; if all are done in furtherance of a common intention, each person is liable for the result of them all, as if he had done them himself, for 'that act' and 'the act' in the latter part of the section must include the whole action covered by 'a criminal act' in the first part, because they refer to it:

In other words, 'a criminal act' means that unity of criminal behaviour, which results in something for which an individual would be punishable if it were done by himself alone, that is a criminal offence.

It is clear from the Privy Council's interpretation of the words 'criminal act' that it is the result of a criminal act which is a criminal offence. It then remains, in any particular case, to find out the actual offence constituted by the 'criminal act'. If the nature of the offence depends on a particular intention the intention of the actual doer of the criminal act has to be considered. What this intention is will decide the offence committed by him and then s 34 applies to make the others vicariously or collectively liable for the same offence. The intention that is an ingredient of the offence constituted by the criminal act is the intention of the actual doer and must be distinguished from the common intention of the doer and his confederates. It may be identical with the common intention or it may not. Where it is not identical with the common intention, it must nevertheless be consistent with the carrying out of the common intention, otherwise the criminal act done by the actual doer would not be in furtherance of the common intention. Thus, if A and B form a common intention to cause injury to C with a knife and A holds C while B stabs C deliberately in the region of the heart and the stab wound is sufficient in the ordinary course of nature to cause death, B is clearly guilty of murder. Applying s 34 it is also clear that B's act in stabbing C is in furtherance of the common intention to cause injury to C with a knife because B's act is clearly consistent with the carrying out of that common intention and as their 'criminal act', ie that unity of criminal behaviour, resulted in the criminal offence of murder punishable under s 302, A is also guilty of murder.

- A Maknanya, jika kesalahan dilakukan oleh lebih daripada seorang pelaku, maka PP boleh bergantung kepada peruntukan s 34 KK bagi membuktikan kesalahan terhadap semua pelaku berasaskan elemen niat bersama bagi mendapatkan sabitan ke atas semua pelaku walaupun perbuatan kesalahan hanya dilakukan oleh seorang pelaku sahaja.
- B
- C [65] Berhubung dengan pertuduhan yang dipinda oleh HMT terhadap PKK1 di akhir kes pendakwaan, PKK1 dituduh melakukan kesalahan membunuh sepertimana dalam kesemua 23 pertuduhan pindaan tanpa dinyatakan pertuduhan-pertuduhan tersebut dibaca bersama s 34 KK walaupun dalam setiap pertuduhan pindaan ada disebut kesalahan dilakukan bersama-sama seorang lagi yang tidak dapat dikenali. Ini bermakna, HMT telah berpuas hati bahawa PP telah berjaya membuktikan PKK1 telah melakukan kesalahan membunuh berdasarkan keterangan yang ada di
- D hadapannya di peringkat kes prima facie tanpa bergantung kepada perbuatan seorang lagi yang tidak dapat dikenali. Berasaskan fakta tersebut, kami berpandangan bahawa HMT ada justifikasi untuk tidak bergantung kepada peruntukan niat bersama di bawah s 34 KK. Oleh itu, kami mendapati bahawa PKK1 tidak di prejudis walaupun pertuduhan pindaan tidak bersandarkan kepada peruntukan s 34 KK.
- E
- F [66] Berdasarkan alasan-alasan yang dinyatakan tersebut, kami mendapati bahawa isu pertama berserta dua isu sampingan yang dibangkitkan peguam PKK1 tidak bermerit diberikan pertimbangan. Di akhir kes pendakwaan, kami bersetuju dengan dapatan dan keputusan HMT bahawa satu kes prima facie telah berjaya dibuktikan PP terhadap PKK1 di atas kesemua 23 pertuduhan.
- G [67] Dengan itu, kami berpandangan bahawa tiada kesilapan dilakukan HMT apabila mendapati PP telah berjaya membuktikan elemen ketiga pertuduhan terhadap PKK1 di atas kesemua 23 pertuduhan di akhir kes pendakwaan walaupun PP bergantung kepada keterangan ikut keadaan. Dengan adanya keterangan tentang perancangan untuk membakar DQI oleh PKK1, pengecaman positif terhadap PKK1 yang didapati berada di belakang
- H bangunan DQI dan kemudiannya dilihat memanjat pagar bangunan DQI sebelum kejadian kebakaran, penemuan pemetik api hasil maklumat PKK1 di bawah s 27 AK 1950 yang relevan menunjukkan kelakuan PKK1 telah melengkapkan rantaian keterangan yang membolehkan Mahkamah membuat suatu inferens bahawa PKK1 terlibat memulakan kebakaran di bangunan
- I DQI. Rantaian keterangan tersebut melengkapkan pembuktian PP ke atas elemen ketiga kesalahan membunuh di bawah s 300 KK iaitu, PKK1 adalah orang yang menyebabkan bencana tubuh ke atas kesemua mangsa atau bencana tubuh tersebut adalah kesan daripada perbuatan PKK1.

[68] Seterusnya, setelah didapati bahawa PKK1 terlibat memulakan kebakaran di bangunan DQI bersama-sama seorang lagi individu yang tidak dapat dikenali, elemen keempat dan terakhir yang perlu dibuktikan PP adalah, semasa melakukan perbuatan yang mendatangkan bencana tubuh ke atas kesemua mangsa, PKK1 berniat hendak menyebabkan kematian, atau berniat hendak menyebabkan bencana tubuh yang ia tahu mungkin akan menyebabkan kematian, atau berniat hendak menyebabkan bencana tubuh yang ia tahu bencana tubuh itu adalah cukup pada lazimnya menyebabkan kematian, atau PKK1 tahu bahawa perbuatannya itu sebegitu berbahaya hingga mungkin sekali menyebabkan kematian atau boleh menyebabkan bencana tubuh yang mungkin sekali menyebabkan kematian, dan telah melakukan perbuatan itu tanpa apa-apa sebab bagi mendatangkan risiko yang boleh menyebabkan kematian atau bencana tubuh.

[69] Berhubung dengan elemen keempat, HMT telah membuat dapatan berikut dalam AP:

[136] Di dalam kes ini mahkamah menjuruskan kepada peruntukkan s 300(d) yang mana menggunakan petrol dan dua balang gas adalah secara sudah pasti menyebabkan bahaya kebakaran yang cepat, besar, dan lama. Menghalakan balang gas LPG ke pintu masuk dorm di tingkat tiga sudah tentu mempunyai pengetahuan mangsa-mangsa yang ramai akan terkurung dan terperangkap peluang yang tipis untuk menyelamatkan diri, ini yang dimaksudkan dengan 'it is so imminently dangerous that it must in all probability cause death' adalah tepat pemakaian sub (d) itu.

[137] Meneliti laporan bedah siasat ke atas 23 jasad mangsa ternyata keadaan jasad hampir kesemua tidak dapat dicam hangus rentung terbakar dan ada mayat-mayat yang terputus dua akibat kebakaran rentung yang serius [lihat sinopsis bedah siasat di perenggan 143 di bawah] adalah jelas niat adalah untuk menyebabkan kematian.

[139] Keputusan Mahkamah Rayuan di dalam kes *Yeap Boon Hai v Public Prosecutor* [2009] 5 MLJ 406 telah memutuskan perbuatan membakar rumah kedai oleh tertuduh dengan menggunakan petrol adalah jelas membawa risiko bahaya yang besar kepada penghuni di dalamnya dan bukan lagi kemungkinan tetapi semestinya kematian akibatnya adalah terjumlah kepada kesalahan membunuh yang mana Mahkamah Rayuan memutuskan seperti berikut di perenggan 43:

[43] Applying the above distinctions between ss 299 and 300 to the finding of facts in the court below, we are of the view that the setting of fire by the accused to the shophouse by means of petrol clearly brought about an enormous degree of risk to the lives of the occupants therein. The death caused thereby is not just a likely result. It is certainly the most probable result. It is therefore murder.

[70] Daripada keterangan SP4, Ashari bin Johari iaitu Penolong Pegawai Penyiasat Kebakaran di Ibu Pejabat Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia, Kuala Lumpur, terdapat dua tong gas di hadapan pintu bilik asrama di tingkat 3 bangunan DQI. Sementara itu, keterangan SP5, Pramnath a/l Hariskisna

A

B

C

D

E

F

G

H

I

- A yang merupakan Ketua Pegawai Latihan di Unit Latihan K9, Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia, Jalan Klang Lama, Batu 6, Kuala Lumpur, menyatakan bahawa pemeriksaan di tempat kejadian menunjukkan ada kehadiran 'accelerant' yang menjadi punca kebakaran bermula dari luar pintu masuk bilik asrama di tingkat 3. Berasaskan keterangan tersebut, jelaslah
- B bahawa PKK1 tahu bahawa perbuatannya itu sebegitu berbahaya hingga mungkin sekali menyebabkan kematian atau boleh menyebabkan bencana tubuh yang mungkin sekali menyebabkan kematian apabila memulakan kebakaran. Kami mendapati bahawa HMT tidak melakukan sebarang kesilapan apabila mendapati PP telah berjaya membuktikan elemen keempat
- C di bawah perenggan 300(d) KK terhadap PKK1. Dengan itu, PP telah berjaya membuktikan satu kes prima facie terhadap PKK1 bagi kesemua 23 pertuduhan.

D ii. Isu kedua

- E [71] Beralih kepada isu kedua, persoalan yang dibangkitkan adalah berhubung dengan kes di peringkat pembelaan. Isunya adalah, sama ada SD2 hingga SD6 yang dipanggil pihak pembelaan adalah saksi-saksi berkepentingan yang membolehkan keterangan alibi PKK1 ditolak. Peguam PKK1 berhujah bahawa HMT telah tersalah arah apabila memutuskan kesemua saksi pembelaan adalah saksi berkepentingan menyebabkan pembelaan alibi PKK1 ditolak HMT, walaupun setelah beliau membuat dapatan yang positif berhubung dengan alibi PKK1.

- F [72] Berdasarkan rekod prosiding, PKK1 memilih untuk memberikan keterangan atas sumpah dari kandung saksi dengan memanggil lima orang saksi dan turut memanggil semula SP71, iaitu pegawai penyiasat semasa membela diri di peringkat pembelaan. Salah satu isu yang menjadi fokus dalam
- G penghujahan peguam PKK1 adalah pembelaan alibi. Tidak dipertikaikan, notis pembelaan alibi oleh PKK1 di bawah s 402A KTJ hanya diberikan pada peringkat akhir kes pendakwaan. Menurut notis yang diberikan, PKK1 menyatakan bahawa dia tidak berada dalam kawasan bangunan DQI tetapi hanya lalu di bahagian belakang bangunan DQI sahaja. Nampaknya, alibi
- H yang dibangkitkan PKK1 adalah sama sepertimana keterangan lisan yang diberikan oleh SP70 di peringkat kes PP yang mana PKK1, PKK2, SP70 dan SD3 dikatakan hanya berjalan melepasi pagar belakang bangunan DQI dan tidak ada sesiapa yang memanjat masuk ke dalam pagar bangunan tersebut. Ini bermakna kehadiran PKK1 dan tiga orang lagi di bahagian belakang bangunan
- I DQI adalah tidak dinafikan.

[73] Dalam AP, HMT telah membuat analisis yang terperinci ke atas setiap keterangan saksi-saksi pembelaan termasuklah keterangan pembelaan oleh PKK1, sepertimana yang dapat dilihat di perenggan 158 hingga 260 AP.

Analisis ke atas setiap keterangan saksi dibuat dengan cara membandingkan keterangan di antara saksi-saksi pihak pembelaan dan ada kalanya dengan saksi-saksi PP. Selain itu, HMT juga membuat penilaian secara terperinci dengan membandingkan keterangan saksi-saksi dengan keterangan berkaitan kronologi masa berpanduan rakaman CCTV di PPIM, di pusat snooker, di stesen minyak Petron dan juga di rumah jiran PKK1. Berdasarkan analisis tersebut, HMT mendapati bahawa pihak pembelaan gagal menimbulkan keraguan kepada kes PP. Dengan itu, pembelaan alibi yang dikemukakan PKK1 juga ditolak HMT.

[74] Dalam perkara ini, undang-undang berhubung dengan pembelaan alibi adalah mantap. Walaupun makna alibi tidak didefinisikan di bawah KTJ ataupun AK 1950, rujukan bolehlah dibuat kepada keputusan Mahkamah Persekutuan dalam kes *Ku Lip See v Public Prosecutor* [1982] 1 MLJ 194 (kes *Ku Lip See*) yang membuat pemerhatian dan mengemukakan pandangan sepertimana berikut:

We have noted what Azmi J said in *Public Prosecutor v Lim Chen Len* [1981] 2 MLJ 41 concerning the admissibility of evidence in support of defence of alibi and we are of the view that he decided correctly. If a trial court having considered the evidence put forward by the defence holds that such evidence amounts to evidence in support of an alibi for which no notice under s 402A Criminal Procedure Code has been given, then he has no discretion in the matter but to exclude such evidence. In this respect we agree that a distinction can be drawn between the provisions in our Criminal Procedure Code and s 11(1) of the English Criminal Justice Act 1967. It is nonetheless significant to note that s 11(8) of the Criminal Justice Act defines 'evidence in support of an alibi' to mean 'evidence tending to show that by reason of the presence of the defendant at a particular place or in a particular area at a particular time he was not, or was unlikely to have been, at the place where the offence is alleged to have been committed at the time of its alleged commission,' whereas our s 402A does not so define but merely provides that 'where in any criminal trial the accused seeks to put forward a defence of alibi, evidence in support thereof'. The meaning of the words 'evidence in support thereof' under s 402A (1) cannot, in our view, be said to differ from that assigned by s 11(8) of the English Act.

A determination whether particular evidence is evidence in support of alibi entails a consideration whether the evidence shows or tends to show that by reason of the presence of the accused at some particular place or area at a particular time he cannot be or is unlikely to be at the place where the offence is committed. It is difficult if not impossible to envisage with reference to a particular charge what evidence amounts or does not amount to evidence in support of a defence of alibi. It depends very much on the facts of each particular case. It has been described that 'What is ordinarily meant by an alibi is that the accused's presence elsewhere is essentially inconsistent with his presence at the time and place alleged, and therefore with participation in the crime. An alibi may absolutely preclude the possibility of presence at the alleged time and place of the act; or the alibi may not involve absolute impossibility, but only high improbability and yet be convincing. (see *Criminal Law Review* 1978 pp 277-8 and also on p 278 where it is further stated that 'a true alibi defence consists of a

- A affirmative proof of the defendant's presence somewhere other than at the time and place alleged). (Penekanan ditambah.)

Lihat juga keputusan Mahkamah Agong dalam kes *Vasan Singh v Public Prosecutor* [1988] 3 MLJ 412 yang memutuskan:

- B In the instant case, the trial magistrate correctly recorded the evidence of the applicant but was wrong to exclude it from the defence evidence because what the applicant said (that he was not involved in the fight and was in bed) is a bare denial of the charge. Had the applicant gone further and proposed to call his wife to corroborate his evidence, then that would be evidence in support of the defence of alibi and the evidence should be excluded. Likewise in the example given,
- C the accused is entitled to say that he was travelling at the material time (which is a bare denial) but if he proceeded to produce his ticket or passport to support his alibi but not calling any other witness that would be evidence in support of an alibi and unless pre-trial notice has been given, that evidence should be excluded from the court's consideration.
- D

- [75] Dari segi pembuktian pembelaan alibi pula, sudah tentulah pihak pembelaan perlu memanggil atau mengemukakan saksi alibi. Penggunaan ungkapan 'he may adduce evidence in support of an alibi' di bawah sub-s 420A(3) KTJ menunjukkan pihak pembelaan perlulah membawa keterangan bagi menyokong pembelaan alibi. Mahkamah Agong India dalam kes *Gurcharan Singh & Anor v State of Punjab* (1956) AIR SC 460 di ms 462, telah memutuskan bahawa beban pembuktian alibi adalah terletak ke atas tertuduh, namun begitu, beban pembuktian secara keseluruhannya bagi menunjukkan tertuduh bersalah masih kekal di bahu PP pada sepanjang masa.
- E
- F Oleh itu, beban yang dikenakan terhadap tertuduh untuk membuktikan pembelaan alibi hanyalah berbentuk 'evidential burden' sahaja dan bukannya 'legal burden' seperti yang diputuskan Mahkamah Agong dalam kes *Yau Heng Fang v Public Prosecutor* [1985] 2 MLJ 335 dan juga kes *Illian & Anor v Public Prosecutor* [1988] 1 MLJ 421.
- G

- [76] Berbalik kepada rayuan di hadapan kami, PKK1 dalam keterangan pembelaan tidak menafikan berada di belakang bangunan DQI pada awal pagi sebelum kejadian kebakaran. Namun begitu, dia menafikan telah melompat atau memanjat pagar belakang bangunan DQI. Begitu juga dengan keterangan sokongan daripada SD3 yang turut berada bersama-sama PKK1 pada semua masa yang material. Keterangan SD3 hampir sama dengan keterangan PKK1 yang menafikan PKK1 telah memanjat pagar belakang bangunan DQI sebelum kejadian kebakaran. Alasan yang diberikan PKK1 dan SD3 untuk berada di belakang bangunan DQI adalah bagi mereka menghisap baki ganja yang sengaja ditinggalkan sebelum itu.
- H
- I

[77] Sementara itu, SD4, SD5 dan SD6 semuanya adalah rakan kepada PKK1 yang turut melepak di warung CMM pada malam sebelum dan pada

pagi kejadian. SD4 turut mengakui bahawa dia ada menghisap ganja bersama-sama PKK1 kali pertama dan turut ke pusat snooker selepas itu. Namun begitu, SD4 tidak ikut PKK1 ke belakang bangunan DQI bagi menghisap ganja kali kedua. SD4 juga tidak perasan adanya perbualan tentang pembakaran DQI dan pembelian petrol semasa berbual-bual di warung CMM.

A

B

[78] Bagi SD5 pula, keterangannya hampir sama dengan keterangan SD4. Dia juga tidak turut serta PKK1 dan tiga orang yang lain menghisap ganja buat kali kedua di belakang bangunan DQI. SD5 juga tidak perasan adanya perbualan 'bila nak bakar tahfiz' ataupun 'belilah petrol' sebelum kejadian kebakaran DQI. Begitu juga dengan SD6, keterangannya lebih kurang sama dengan SD4 dan SD5. Dia ada mendengar perbualan dan gelak tawa rakan-rakannya di warung CMM tetapi dia tidak beri perhatian kepada butiran perbualan PKK1.

C

D

[79] SD2 ialah ibu kandung PKK1. Menurut SD2, pada pagi kejadian dia tersedar dari tidur apabila terdengar pintu dibuka. SD2 bangun untuk pergi ke tandas dan nampak PKK1 masuk ke biliknya. Menurut SD2, waktu pada masa itu adalah lebih kurang pukul 5 pagi.

E

[80] Setelah meneliti nota keterangan berhubung dengan keterangan saksi-saksi yang dikemukakan di peringkat pembelaan mahupun saksi-saksi di peringkat pendakwaan serta keterangan sokongan terutamanya keterangan daripada rakaman CCTV yang diambil daripada empat tempat yang berbeza dan juga analisis terperinci yang dihuraikan HMT dalam AP, kami berpandangan dan mendapati bahawa pembelaan alibi yang dikemukakan PKK1 melalui notis di bawah s 402A KTJ bukanlah pembelaan alibi dalam erti kata sebenar. Alasannya adalah, untuk bergantung kepada pembelaan alibi, PKK1 perlulah memberikan keterangan yang boleh menunjukkan bahawa dia tidak berada di tempat kejadian pada masa kejadian. Kami merujuk kepada ungkapan Mahkamah Agong dalam kes *Ku Lip See* yang menyebut 'A determination whether particular evidence is evidence in support of alibi entails a consideration whether the evidence shows or tends to show that by reason of the presence of the accused at some particular place or area at a particular time he cannot be or is unlikely to be at the place where the offence is committed'.

F

G

H

[81] Daripada keterangan pembelaan PKK1 sendiri dan keterangan kesemua saksi-saksi yang berada bersama-sama PKK1 baik saksi di peringkat pendakwaan iaitu SP68, SP69 dan SP70 mahupun saksi di peringkat pembelaan iaitu SD3, SD4, SD5 dan SD6 telah secara jelas menyatakan fakta bahawa PKK1 berada di sekitar pagar belakang bangunan DQI sebelum kejadian kebakaran berlaku. Fakta tersebut dengan sendirinya menjadikan

I

- A pembelaan alibi rebah dan PKK1 tidak boleh bergantung kepada pembelaan alibi. Dengan itu, tiada kesilapan apabila HMT menolak pembelaan alibi PKK1 walaupun di atas alasan yang berbeza.
- B [82] Apa yang tinggal adalah pembelaan penafian yang dikemukakan PKK1 apabila menyatakan dia tidak pada bila-bila masa memanjat pagar untuk masuk ke bangunan DQI bersama-sama dengan seorang lagi yang tidak dapat dikenali sebelum kejadian kebakaran berlaku. Begitu juga dengan keterangan SP70 dan SD3 yang juga menafikan PKK1 telah memanjat masuk ke bangunan DQI. Jadinya, mereka menyokong penafian yang dibuat PKK1 dan bukannya menyokong keterangan alibi PKK1. Manakala keterangan SD2, SD4, SD5 dan SD6 adalah keterangan yang neutral kerana mereka tidak berada bersama-sama PKK1 pada masa yang material. Berkaitan dengan keterangan perbualan 'bila nak bakar tahfiz' ataupun 'belilah petrol',
- C keterangan SD4, SD5 dan SD6 juga neutral kerana hanya mengatakan mereka tidak perasan perbualan tersebut dan tidak pula secara jelas menafikan perbualan tersebut telah diungkapkan.
- D
- E [83] Berdasarkan fakta tersebut, kami mendapati bahawa hanya keterangan SD3 yang boleh diambil kira bagi menyokong keterangan penafian PKK1. Dalam hal ini, kami berpendapat bahawa status keterangan SD3 adalah sama dengan status keterangan SP70 yang mana telah kami bincangkan sebelum ini. Bagi mengelakkan pengulangan, kami mengguna pakai ulasan dan pandangan yang kami nyatakan di perenggan [37] dan [38], [42] hingga [46]. Dengan itu,
- F SD3 bolehlah dikategorikan sebagai saksi rakan sejenayah sekali gus adalah juga saksi berkepentingan. Sama seperti keterangan SP70, keterangan SD3 perlulah dinilai dan dipertimbangkan dengan berhati-hati. Kami mendapati bahawa tiada silapnya dapatan HMT berhubung dengan keterangan SD3.
- G
- H [84] Sekiranya pembelaan PKK1 boleh diambil kira sebagai pembelaan alibi sekalipun kerana PKK1 dikatakan tidak berada dalam bangunan DQI pada masa kejadian, kami masih lagi berpandangan bahawa hanya keterangan SD3 sahaja yang boleh menyokong pembelaan alibi PKK1. Keterangan SD2, SD4, SD5 dan SD6 tidak boleh diambil kira kerana mereka tidak bersama-sama
- I PKK1 pada masa yang material. Oleh sebab telah diputuskan bahawa SD3 adalah saksi rakan sejenayah dan juga saksi berkepentingan, maka keterangan SD3 perlulah dinilai dan dipertimbangkan dengan berhati-hati.
- [85] Mengambil kira kedua-dua senario pembelaan yang dikemukakan PKK1, sama ada keterangan pembelaan berbentuk penafian mahupun keterangan pembelaan alibi, kami bersetuju dengan dapatan HMT yang mendapati bahawa pihak pembelaan telah gagal menimbulkan sebarang keraguan ke atas kes PP. Kami mendapati pembelaan penafian yang dikemukakan PKK1 yang disokong SD3 hanyalah penafian kosong

semata-mata berbanding dengan keterangan kukuh PP walaupun bersandarkan keterangan ikut keadaan. Keterangan pengecaman positif oleh SP68 dan SP69 ke atas PKK1 yang dikenal pasti sebagai orang yang memanjat pagar belakang bangunan DQI sebelum kejadian kebakaran tidak mampu diragui melalui keterangan penafian PKK1 dan SD3. Begitu juga alibi, pengecaman positif oleh SP68 dan SP69 telah meranapkan pembelaan alibi PKK1. Lihat keputusan Mahkamah Persekutuan dalam kes *Duis Akim & Ors v Public Prosecutor* [2014] 1 MLJ 49; [2013] 9 CLJ 692.

[86] Berdasarkan alasan-alasan tersebut, kami mendapati bahawa isu kedua yang dibangkitkan pihak pembelaan berhubung dengan isu yang difokuskan kepada pembelaan alibi dan isu saksi berkepentingan tidak bermerit diberikan pertimbangan. Dalam hal ini, kami bersetuju dengan dapatan HMT yang memutuskan bahawa pihak pembelaan telah gagal menimbulkan sebarang keraguan yang munasabah ke atas kes pendakwaan di akhir kes.

iii. Isu ketiga

[87] Akhirnya, isu ketiga yang dibangkitkan peguam PKK1 adalah berkaitan dengan beban pembuktian PP terhadap PKK1 secara keseluruhannya. Dihujahkan bahawa keterangan ikut keadaan yang dikemukakan dan disandarkan PP di sepanjang kes tidak mencukupi untuk mencapai dapatan salah terhadap PKK1 di akhir kes. Keterangan ikut keadaan yang ada tidak cukup kuat untuk menunjukkan PKK1 adalah orang yang bertanggungjawab membakar bangunan DQI. Malahan, dihujahkan bahawa wujudnya banyak kelompangan dalam keterangan ikut keadaan yang disandarkan PP. Oleh itu dapatan salah sabitan ke atas PKK1 adalah tidak selamat dan PKK1 perlulah dibebaskan dan dilepaskan daripada ke semua 23 pertuduhan.

[88] Undang-undang semasa mengenai penerimaan keterangan ikut keadaan adalah jelas. Dalam kes *Chan Chwen Kong v Public Prosecutor* [1962] 1 MLJ 307, Mahkamah Rayuan memutuskan:

In the first place we have listened to a careful, accurate and detailed analysis of the evidence against the appellant. That evidence was entirely circumstantial and what the criticism of it amounts to is this, that no single piece of that evidence is strong enough to sustain the convictions. That is very true. It must, however, be borne in mind that in cases like this where the evidence is wholly circumstantial what has to be considered is not only the strength of each individual strand of evidence but also the combined strength of these strands when twisted together to make a rope. The real question is: is that rope strong enough to hang the prisoner?

Dalam kes *Low Kian Boon & Anor v Public Prosecutor* [2010] 4 MLJ 425 di ms 468–469 Mahkamah Persekutuan ada membuat pemerhatian berikut:

[57] With regard to the question of proof mention could be made of the judicial decision in *Public Prosecutor v Wong Wai Hung & Anor* [1993] 1 SLR 927, Rubin JC

A stated, inter alia:

B It is trite law that when the prosecution relies wholly on circumstantial evidence, the quantum of proof must be more than mere skeletons. The first and foremost principle to be borne in mind when approaching circumstantial evidence is set out in *Idris v Public Prosecutor* [1960] MLJ 296 at p 297 (where Hill Ag CJ quoted with approval the trial judge's summing up to the jury and his quotation of the words of Lord Cairns in *Belhaven & Stenton Peerage* [1875-6] LR 1 App Cas 278 at p 279):

C ... in dealing with circumstantial evidence we have to consider the weight which is to be given to the united force of all the circumstances put together. You may have a ray of light so feeble that by itself it will do little to elucidate a dark corner. But on the other hand you may have number of rays, each of them insufficient, but all converging and brought to bear upon the same point, and when united, producing a body of illumination which will clear away the darkness which you are endeavouring to dispel.

D In other words, circumstantial evidence consists of this: that when you look at all the surrounding circumstances, you find such a series of undersigned, unexpected coincidences that, as a reasonable person, you find your judgment is compelled to one conclusion. If the circumstantial evidence is such as to fall short of that standard, if it does not satisfy that test, if it leaves gaps then it is of no use at all. As I have stated this case depends entirely upon circumstantial evidence.

F Lihat juga di antara lainnya keputusan-keputusan dalam kes *Sunny Ang v Public Prosecutor* [1966] 2 MLJ 195; *Jayaraman & Ors v Public Prosecutor* [1982] 2 MLJ 306; *Public Prosecutor v Magendran Mohan* [2005] 6 MLJ 6; [2005] 3 CLJ 592; dan *Chang Kim Siong v Public Prosecutor* [1968] 1 MLJ 36.

G [89] Berhubung dengan isu ketiga ini, adalah tidak dipertikaikan bahawa PP bergantung kepada keterangan ikut keadaan bagi membuktikan kesemua pertuduhan terhadap PKK1. Sebahagian besar keterangan PP yang dipertimbangkan HMT telah disentuh semasa perbincangan isu pertama sebelum ini. Bagi mengelakkan pengulangan, kami ringkaskan keterangan ikut keadaan yang telah dikemukakan PP dan diambil kira oleh HMT bagi membuktikan kesemua 23 pertuduhan terhadap PKK1.

I [90] Kami mulakan dengan pertuduhan yang dikenakan ke atas PKK1. Setiap pertuduhan menyatakan PKK1 telah melakukan kesalahan pada 14 September 2017 di antara pukul 4.15 hingga 6.45 pagi. Menurut keterangan PP, sekumpulan orang yang terdiri daripada kanak-kanak belasan tahun melepak di kawasan sekitar bangunan DQI terutamanya di warung CMM pada tengah malam 13 September 2017 sehingga awal pagi 14 September 2017 sebelum berlaku kejadian kebakaran DQI. Semasa berbual, SP68 ada terdengar orang menyebut 'Man, bila nak bakar Tahfiz?' dan SP69

mendengar PKK1 berkata 'bila nak bakar Tahfiz' dan ada seorang lain berkata 'belilah minyak petrol'. Kemudiannya, SP68 dan SP69 secara positif telah mengecam PKK1 sebagai orang yang memanjat pagar belakang bangunan DQI sejurus sebelum kebakaran berlaku. Keterangan tentang kehadiran PKK1 di sekitar bangunan DQI dan pergerakan PKK1 sebelum kejadian disokong melalui rakaman CCTV di bangunan PPIM yang terletak bersebelahan. Rakaman CCTV tersebut juga menunjukkan kehadiran PKK1, PKK2, SP70 dan SD3 yang menuju ke bahagian belakang bangunan DQI dan kelihatan PKK1 ada memegang satu botol yang disyaki berisi petrol pada masa yang material. Setelah kejadian kebakaran yang menyebabkan 23 orang terkorban, siasatan forensik oleh pihak Bomba menunjukkan wujudnya kesan 'accelerant' dari bahan petrol dan dua tong gas yang dihalakan ke pintu bilik asrama dalam bangunan DQI dan punca kebakaran adalah disengajakan atau 'incendiary fire'. Rakaman CCTV lain yang dirampas daripada di stesen minyak Petron, di pusat snooker dan di rumah jiran PKK1 juga menunjukkan kronologi masa berhubung dengan keberadaan PKK1 dan rakan-rakannya sebelum kejadian kebakaran. Hasil soal siasat SP66, PKK1 telah memandu arah pihak polis ke rumahnya dan menunjukkan P291, satu pemetik api yang diterima mahkamah sebagai bahan bukti yang diperoleh di bawah s 27 AK 1950 yang mana relevan bagi menunjukkan perbuatan atau kelakuan PKK1 di bawah s 8 AK 1950.

A

B

C

D

E

[91] Dalam rayuan ini kredibiliti keterangan saksi utama pendakwaan iaitu SP68 dan SP69 tidak tergugat walaupun dicabar secara serius oleh pihak pembelaan. Kredibiliti keterangan mereka kekal utuh dan serangan utama pihak pembelaan adalah ke atas keterangan SP70 yang dikatakan telah menyebabkan kelompangan dalam kes PP. Setelah keterangan SP68 dan SP69 tidak tercabar, maka pertimbangan seterusnya seharusnya adalah ke atas keseluruhan keterangan ikut keadaan yang di kemukakan PP. Keputusan yang dicapai HMT adalah berasaskan dapatan fakta yang digarap daripada keterangan ikut keadaan yang dikemukakan di hadapan beliau. Dalam membuat pertimbangan di peringkat rayuan, kami merujuk kepada keputusan Mahkamah Persekutuan dalam kes *Lee Ah Seng & Anor v Public Prosecutor* [2007] 6 MLJ 1; [2007] 5 CLJ 1 yang telah memutuskan:

F

G

H

I

The approach to be taken by an appellate court when dealing with a trial court's assessment of credibility of witness is well-established by high authorities. The credibility of a witness is primarily for the trial judge. An appellate court should always be slow in disturbing such finding of fact arrived at by the judge who had audio-visual advantage of the witness, unless there are substantial and compelling reasons for disagreeing with the finding. Discrepancies will always be found in the evidence of a witness but what a judge has to determine is whether they are minor or material discrepancies. It would be wrong to say just because a witness may have contradicted in his evidence or even told lies on one or two points, his evidence should be totally rejected. In the final analysis it is for the trial judge to determine which part of the evidence of a witness he is to accept and which to reject (see

- A** *Herchun Singh & Ors v Public Prosecutor* [1969] 2 MLJ 209; [1969] 1 LNS 52 (FC); *Dato' Mokhtar Hashim & Anor v Public Prosecutor* [1983] 2 MLJ 232; [1983] 2 CLJ 10 [1983] CLJ (Rep) 101 (FC); *Lai Kim Hon & Ors v Public Prosecutor* [1981] 1 MLJ 84; [1980] 1 LNS 197, FC; *Che Omar bin Mohd Akhir v Public Prosecutor* [1999] 2 MLJ 689; [1999] 2 CLJ 780 (CA)). It is not the function of an
- B** appellate court to make primary findings of facts (see *Public Prosecutor v Mohd Radzi Abu Bakar* [2005] 6 MLJ 393; [2005] 6 AMR 203; [2006] 1 CLJ 457 (FC)).

- [92]** Oleh itu, kami bersetuju dengan dapatan HMT yang mendapati dan memutuskan bahawa keterangan ikut keadaan yang dikemukakan PP adalah
- C** sebegitu kuat dan hanya menuding kepada satu arah, iaitu PKK1 telah memulakan atau menyebabkan kebakaran di bangunan DQI yang menyebabkan 23 orang telah terkorban walaupun ada seorang lagi yang tidak dapat dikenali ada bersamanya pada masa yang material. Kami mendapati isu ketiga yang dibangkitkan peguam PKK1 juga tidak bermerit diberikan
- D** pertimbangan.

- [93]** Berlandaskan penolakan kami ke atas ketiga-tiga isu yang dibangkitkan peguam PKK1, kami mendapati bahawa HMT tidak melakukan kesilapan apabila memutuskan bahawa PP telah berjaya membuktikan kes prima facie
- E** terhadap PKK1 di atas kesemua 23 pertuduhan di peringkat kes pendakwaan untuk membolehkan PKK1 dipanggil membela diri. Begitu juga di akhir kes pembelaan, HMT tidak melakukan kesilapan apabila mendapati pihak pembelaan gagal menimbulkan sebarang keraguan ke atas kes PP dan secara keseluruhannya, PP telah berjaya membuktikan PKK1 bersalah ke atas
- F** kesemua 23 pertuduhan melampaui keraguan yang munasabah.

KESIMPULAN

- [94]** Berdasarkan alasan-alasan tersebut, kami sebulat suara mendapati dan memutuskan bahawa tidak ada sebab bagi kami untuk mengusik keputusan
- G** HMT. Dapatan salah yang dikenakan terhadap PKK1 ke atas kesemua 23 pertuduhan adalah selamat dan seharusnya dikekalkan. Rayuan PKK1 ditolak. Memandangkan tiada sebarang hujahan dikemukakan pihak pembelaan berhubung dengan hukuman yang dijatuhkan HMT ke atas
- H** PKK1, maka hukuman yang dikenakan juga dikekalkan.

B. Rayuan PR — Rayuan Jenayah No W-05(LB)-(70–82 dan 84–93) 02 Tahun 2020

- I** **[95]** PR telah mengemukakan sembilan alasan rayuan dalam petisyan rayuan bertarikh 16 Disember 2020. Namun begitu, dalam hujahan di hadapan kami, timbalan pendakwa raya ('TPR') hanya fokus kepada satu isu utama sahaja iaitu sama ada elemen ketiga pertuduhan iaitu kecederaan atau bencana tubuh yang dialami oleh 23 orang mangsa yang terkorban dalam

kebakaran adalah akibat daripada perbuatan PKK2 bersama-sama PKK1 telah berjaya dibuktikan PP melalui keterangan ikut keadaan.

A

[96] Dalam hujahan bertulis dan juga hujahan secara lisan di hadapan kami, TPR memberikan tumpuan atau penekanan terhadap keterangan ikut keadaan yang dikatakan telah mengarah kepada suatu fakta yang dapat menunjukkan bahawa orang yang tidak dapat dikenali yang dilihat SP68 dan SP69 memanjat pagar belakang bangunan DQI bersama-sama PKK1 sebelum kejadian kebakaran pada pagi 14 September 2017 adalah PKK2. Hujahan tersebut disandarkan kepada keterangan melalui gambar-gambar yang dikemukakan PP yang ditandakan sebagai eksh P175(A) hingga (E). Gambar-gambar tersebut menunjukkan keadaan dawai besi yang ada di bahagian atas pagar belakang bangunan DQI yang dikatakan dalam keadaan terkuak atau terbuka dan saiz pembukaan kuakkan tersebut tidaklah sebegitu besar.

B

C

D

[97] Selanjutnya, diujahkan bahawa berdasarkan rakaman CCTV dan juga keadaan fizikal orang-orang yang kelihatan dalam CCTV, jelaslah bahawa SP70 dan SD3 yang berbadan gempal tidak mungkin akan dapat memanjat pagar belakang bangunan DQI dan masuk ke dalam bangunan melalui kuakkan kecil dawai besi bersama-sama dengan PKK1 sejurus sebelum kejadian kebakaran berlaku. Oleh kerana saiz badan PKK2 yang kecil, maka tidak ada kemungkinan orang lain melainkan PKK2 yang masuk bersama-sama PKK1 ke dalam bangunan DQI.

E

[98] Sebagai tambahan, TPR berhujah bahawa keterangan SP27 dan juga laporan kebakaran yang disediakan pihak Bomba iaitu eksh P125 menunjukkan kebakaran berlaku dengan menggunakan dua tong gas yang di bawa naik daripada dapur di tingkat bawah ke tingkat tiga bangunan DQI. Dihujahkan bahawa jika perbuatan membawa naik dua tong gas boleh dilakukan oleh seorang individu sahaja, maka ianya akan memakan masa yang lama sedangkan jangka masa yang menunjukkan PKK1, PKK2, SP70 dan SD3 berada di belakang bangunan DQI daripada rakaman CCTV adalah sangat singkat iaitu kira-kira 20 minit sahaja. Oleh itu, inferens yang dapat dibuat adalah, hanya PKK2 yang boleh membantu PKK1 membawa naik dua tong gas tersebut. PKK2 sepatutnya dipanggil membela diri.

F

G

H

ANALISIS DAN DAPATAN KAMI

[99] Untuk mengelakkan pengulangan, kami merujuk dan menerima pakai kedudukan undang-undang berhubung dengan beban pembuktian PP di akhir kes pendakwaan sepertimana kami nyatakan di perenggan [21]. Untuk elemen-elemen kesalahan membunuh yang perlu dibuktikan PP di bawah s 300 KK, kami akan merujuk dan menerima pakai apa yang telah kami bincang dan nyatakan di perenggan-perenggan [22] hingga [26].

I

- A [100] Sepertimana yang dinyatakan sebelum ini, satu-satunya isu yang dibangkitkan oleh TPR yang perlu kami putuskan dalam rayuan ini adalah, sama ada PP telah berjaya membuktikan satu kes prima facie terhadap PKK2 berdasarkan keseluruhan keterangan ikut keadaan yang ada, terutamanya pembuktian PP ke atas elemen ketiga pertuduhan. Bagi memenuhi elemen
- B ketiga pertuduhan membunuh di bawah s 300 KK yang boleh dihukum di bawah s 302 KK, PP perlulah membuktikan bahawa PKK2 adalah orang yang menyebabkan bencana tubuh ke atas kesemua 23 orang mangsa atau bencana tubuh tersebut adalah kesan daripada perbuatan PKK2.
- C [101] Sepertimana pembuktian terhadap PKK1, PP bergantung sepenuhnya kepada keterangan ikut keadaan bagi membuktikan kesemua elemen pertuduhan terhadap PKK2. PP cuba untuk menggunakan keterangan SP68 dan SP69 yang menyatakan bahawa mereka nampak dua orang memanjat
- D pagar belakang bangunan DQI untuk mengaitkan PKK2 dengan kejadian kebakaran. Namun begitu, kedua-dua saksi utama PP tersebut gagal membuat pengecaman ke atas orang yang dikatakan memanjat pagar bersama-sama dengan PKK1. Walaupun tidak dinafikan bahawa PKK2 ada bersama-sama PKK1 pada semua masa yang material sebelum kejadian kebakaran berlaku
- E berdasarkan keterangan saksi dan juga keterangan sokongan melalui rakaman CCTV, hakikatnya masih ada dua orang lagi iaitu SP70 dan SD3 bersama-sama mereka.
- F [102] Pada pandangan kami, sekiranya PP ingin membuktikan bahawa PKK2 adalah orang kedua yang ada bersama-sama PKK1 memanjat pagar belakang bangunan DQI pada pagi kejadian berdasarkan keterangan ikut keadaan, PP perlu menutup segala ruang dan luang keraguan yang akan atau mungkin akan timbul daripada keterangan ikut keadaan tersebut. Dalam pembuktian
- G keterangan ikut keadaan untuk menyokong keterangan SP68 dan SP69, PP bergantung kepada inferens yang dibuat ke atas kuakkan atau pembukaan yang wujud pada dawai pengadang di atas pagar belakang bangunan DQI, itu sahaja. Persoalannya, bolehkah inferens tersebut berdiri kukuh untuk menyokong keterangan ikut keadaan PP terhadap PKK2? Berdasarkan
- H keterangan yang ada, kami cenderung untuk menjawab persoalan tersebut secara negatif.
- I [103] Sepertimana yang kami nyatakan sebelum ini, PP perlu menutup segala ruang dan luang keraguan yang ada. Ini penting kerana di samping PKK1 dan PKK2, SP70 dan SD3 ada bersama pada masa PKK1 dilihat memanjat pagar belakang bangunan DQI. Sementelahannya, SP68 serta SP69 tidak dapat membuat pengecaman ke atas seorang lagi yang turut memanjat pagar bersama-sama PKK1. Dalam hal ini, PP perlulah memastikan bahawa keadaan dawai pengadang yang terkuak sedikit tersebut tidak berupaya dikuakkan lagi

bagi menunjukkan SP70 dan SD3 yang dikatakan berbadan gempal tidak berkemungkinan untuk masuk melalui kuakkan tersebut.

A

[104] Setelah diteliti, kami dapati bahawa tiada keterangan yang boleh menyokong fakta tersebut. SP71 dalam keterangan di perenggan 33 pernyataan saksi ada menyatakan:

B

Pada 25/09/2017 jam lebih kurang 2.45 petang pihak polis telah membawa kesemua tangkapan ke Taman Tasik Dato Keramat, Kuala Lumpur untuk membuat lakonan semula. Kesemua tahanan telah dibawa menaiki beberapa buah kenderaan pihak polis yang diketuai oleh Supt Razali Bin Taib. Apabila sampai di parking kedai Che mek molek, tahanan dibawa satu persatu bagi menunjukkan pergerakan semasa hari kejadian.

C

Namun begitu, tiada keterangan yang secara spesifik menjurus kepada fakta bahawa SP70 atau SD3 tidak boleh memanjat dan melepasi kuakkan dawai pengadang atas pagar belakang bangunan DQI. Tiada keterangan daripada mana-mana saksi PP yang boleh menunjukkan bahawa ada lakonan semula atau sebarang percubaan lain yang diadakan pihak polis bertujuan untuk mengetepikan keupayaan SP70 atau SD3 memanjat dan seterusnya melepasi kuakkan pada dawai pengadang tersebut.

D

E

[105] Begitu juga dengan lawatan di tempat kejadian yang dilakukan HMT. Menurut hujahan TPR, pemeriksaan di tempat kejadian telah mengesahkan fakta berkaitan kuakkan pada dawai pengadang atas pagar belakang bangunan DQI. Namun begitu, adalah didapati tiada sebarang catatan yang dibuat HMT yang boleh menunjukkan SP70 dan SD3 tidak boleh memanjat dan melepasi kuakkan dawai pengadang atas pagar belakang bangunan DQI.

F

[106] Kami mendapati wujud ruang dan luang keraguan pada fakta berkaitan kuakkan pada dawai pengadang di atas pagar belakang bangunan DQI tersebut. Oleh itu, inferens yang cuba diketengahkan PP bagi menyokong keterangan SP68 dan SP69 tidak selamat digunakan terhadap PKK2. Sebaliknya, fakta tersebut juga boleh menimbulkan inferens bahawa individu yang dilihat bersama-sama PKK1 memanjat pagar belakang bangunan DQI berkemungkinan adalah SP70 atau SD3. Sepertimana yang diputuskan HMT, sekiranya wujud lebih daripada satu inferens maka inferens yang memihak kepada PKK2 perlulah didahulukan dan faedah kepada inferens tersebut perlulah diberikan kepada PKK2. Lihat keputusan Spenser Wilkinson J dalam kes *Tai Chai Keh v Public Prosecutor* [1948-1949] supp MLJ 105b di ms 108 memutuskan:

G

H

I

... where there is more than one inference which can reasonably be drawn from a set of facts in a criminal case, we are of opinion that the inference most favourable to the accused should be adopted.

Lihat juga keputusan Mahkamah Agung dalam kes *Abdullah Zawawi bin Yusoff*

- A** *v Public Prosecutor* [1993] 3 MLJ 1; [1993] 4 CLJ 1 dan keputusan Mahkamah Persekutuan dalam kes *Public Prosecutor v Mohd Radzi Abu Bakar* [2005] 6 MLJ 393 di ms 399. Dalam hal ini, kami dapati tiada silapnya dapatan yang dicapai HMT tersebut.
- B** [107] Dengan itu, PP gagal membuktikan elemen ketiga bagi kesemua 23 pertuduhan terhadap PKK2. Setelah gagal melepasi pembuktian di tahap elemen ketiga, PP juga sudah pastinya gagal membuktikan elemen keempat pertuduhan.
- C** KESIMPULAN
- [108] Berdasarkan alasan-alasan tersebut, kami sebulat suara mendapati dan memutuskan bahawa tidak ada sebab untuk kami mengubah keputusan HMT. Keputusan HMT untuk melepas dan membebaskan PKK2 daripada kesemua
- D** 23 pertuduhan di akhir kes pendakwaan adalah tepat dari segi fakta dan undang-undang. Oleh itu, rayuan PR adalah tidak bermerit dan seharusnya ditolak. Keputusan HMT adalah dikekalkan.
- E** *Kedua-dua rayuan oleh PKK1 dan pihak pendakwaan ditolak dan keputusan hakim Mahkamah Tinggi dikekalkan.*

Dilaporkan oleh Dzulqarnain Ab Fatar

F

G

H

I